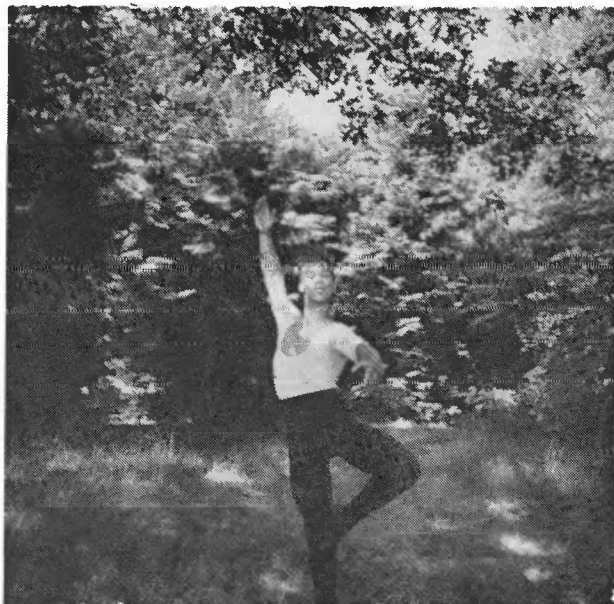
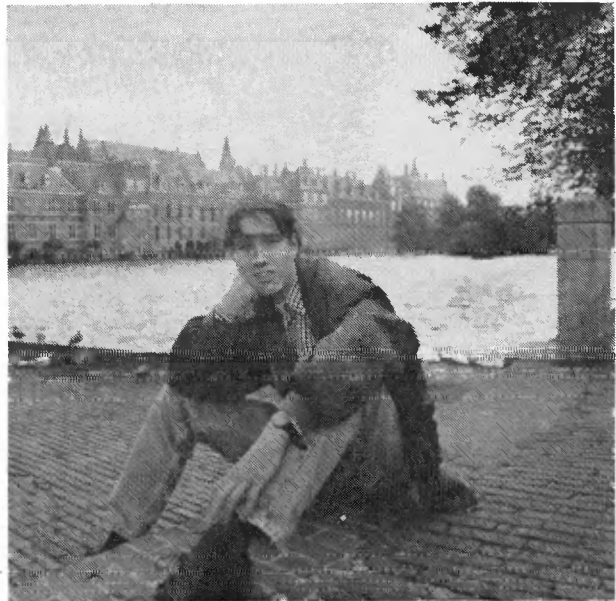

Cultuur Centraal in Brabant

Nota met uitgangspunten voor het cultuurbeleid
van de provincie Noord-Brabant 1996 -1999

Provincie
Noord-Brabant

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 37 39

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Mits tijdig aangevraagd is verlenging met 4 weken mogelijk, tenzij de publicatie inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

17 SEP. 1998

: 353: 710: 008: (060.51): (492.93): "1997/2000": = 10:

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

96-202

Cultuur Centraal in Brabant

Nota met uitgangspunten voor het cultuurbeleid
van de provincie Noord-Brabant 1996 -1999

De foto's in deze nota zijn afkomstig uit het boek van de fotodocumentaire "Idealen in Brabant", waarin jongeren met idealen in beeld zijn gebracht.

De foto's zijn gemaakt door Caroline Schröder (Breda) in opdracht van de provincie Noord-Brabant en geplaatst met toestemming van de uitgever, de Stichting Plint te Eindhoven.

De geplaatste foto's symboliseren:

Cultuureducatie (meisje met drumstel)

Monumentale waarde en de relatie met andere overheden (jongen bij hofvijver)

Landschapswaarde en traditie (bruidje in het vol te bouwen weiland)

Podiumkunsten (balletdanser in het bos)

Inhoud

Voorwoord	5
<i>I Basis</i>	
1: DE WAARDE VAN CULTUUR EN CULTURBELEID	8
* De waarde van cultuur	
* Ordeningsprincipes voor cultuurbeleid	
* De actuele waarde van cultuurbeleid	
2: MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN	10
* Migratie	
* Dreigende tweedeling in de samenleving	
* Informatiestroom	
* Expansie bebouwde omgeving	
3: UITWERKING UITGANGSPUNTEN BELEIDSACCOORD	13
* Culturele participatie	
* Integrale aanpak en samenwerking	
* Profilering cultuur in Brabant	
<i>II Opbouw</i>	
4: BESTAAND BELEID	18
* Kunsten	
* Cultuurbehoud	
* Media	
5: INFRASTRUCTUUR	23
* Belang infrastructuur en opbouw huidige structuur	
* Uitgangspunten steunfunctiestructuur: maatwerk en schaalvoordeel	
* Opties voor ontwikkeling van de infrastructuur	
6: SAMENWERKING	27
* Relatie met andere overheden	
* Samenwerking met het culturele werkveld	
* Zuid-Nederlandse samenwerking en internationalisering	
<i>III Accenten</i>	
7: CULTUUREDUCATIE	30
* Belang cultuureducatie	
* Proefprojecten	
8: CULTUREEL ERFGOED	32
* Monumentenzorg	
* Diversen cultureel erfgoed	
9: MEDIABELEID	35
* Brabant televisie	
* Omroepplan	
10: CULTUURCONVENANTEN	37
* Cultuurconvenanten 1997-2000	
* Overgangsjaar 1996	
Samenvatting	42
Bijlage 1: Budgetverdeling	
Bijlage 2: Overzicht van uitvoering aanbevelingen Nota Kunst in Cultuur uit 1989	
Bijlage 3: Schematisch overzicht infrastructuur	

Voorwoord

Inleiding

In de titel van deze nota ligt een ambitie besloten: wij geven cultuur een centrale plaats in het provinciaal beleid. Cultuur is belangrijk voor individu en samenleving. Cultuur draagt bij aan de ontwikkeling van de identiteit van mensen en maatschappij, aan een kritische zelfbeschouwing en de versterking van het zelfbewustzijn van onze samenleving. Cultuurbeleid moet alleen al daarom in het hart van het totale beleid worden geplaatst. Daar voelt het zich ook thuis. Zoals mensen zich thuis voelen in een leefomgeving waarin zij zichzelf herkennen en waarin zij zich door anderen erkend weten in hun identiteit en waarden. Daardoor groeit ook de bereidheid van mensen om medeverantwoordelijkheid te dragen voor de samenleving. Wij willen geen wereld van enkelen waarin velen moeten leven. Actief cultuurbeleid draagt bij aan bevordering van participatie, een van de hoofdpunten in het beleidsaccord voor deze bestuursperiode.

Naast het belang van cultuur voor identiteit, samenhang en participatie heeft cultuurbeleid ook een ondersteunende functie voor economie en werkgelegenheid. Culturele instellingen leveren een essentiële bijdrage aan een goed en aantrekkelijk leefklimaat. Dit is een voorwaarde voor economische ontwikkeling, een ander hoofdpunt van beleid. Uitgaande van het belang hebben Provinciale Staten het budget voor cultuur structureel met twee miljoen gulden verhoogd.

Karakter van de nota

De vorige cultuurnota was de nota "Kunst in Cultuur", uit 1989. De nu voorliggende nota geeft hoofdlijnen aan. Nadere uitwerking volgt in deelnotities en standpunten bij adviezen van de Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur. Met deze nota sluiten wij aan bij het cultuurbeleid van de regering, omschreven in de notitie "Pantser of Ruggegraat" (juli 1995). In de deelnotities, die we opstellen in overleg met betrokkenen in het veld, willen wij aansluiten bij de in 1996 uit te brengen cultuurnota van het Rijk en het nieuwe Kunstenplan.

Werkwijze

Als voorbereiding op deze nota is een brochure "Cultuur Centraal in Brabant" uitgebracht. Ook heeft een discussiemiddag plaatsgevonden met sleutelfiguren uit het veld. Na de Provinciale Statenverkiezingen is een korte verkennende notitie voorgelegd aan de nieuwe Statencommissie voor Cultuur, Onderwijs en Participatiebeleid. Zowel tijdens de discussiemiddag als in de vergadering van de Statencommissie is naar voren gebracht dat onze provincie cultuur centraal moet stellen en een breed culturaanbod moet blijven bevorderen. Hierbij is afstemming van beleid tussen de overheden van groot belang.

Opbouw

De nota bestaat uit drie delen. In deel I is de basis beschreven waarop het vervolg van de nota is gebaseerd: het belang van cultuur, de relevante maatschappelijke ontwikkelingen en de politieke uitgangspunten. In deel II komt de opbouw van ons cultuurbeleid aan de orde: het bestaande beleid, de infrastructuur en de samenwerking met andere partners. In deel III geven we de accenten aan voor het cultuurbeleid in de komende jaren.

Deel I De basis van het cultuurbeleid

1: DE WAARDE VAN CULTUUR EN CULTUURBELEID

De waarde van cultuur

Cultuur is het cement in de samenleving; het versterkt de maatschappelijke samenhang. Deze functie van cultuur neemt in belang toe als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Cultuur is even onmisbaar voor een samenleving als een wegennet en een economische infrastructuur.¹ Kunst en cultuur kunnen mensen laten genieten, ontroeren of confronteren. In onze cultuur komt tot uiting hoe en waarover wij denken, wat onze waarden, opvattingen en gevoelens zijn. Een eigen, steeds evoluerende, culturele identiteit is van belang omdat mensen zich moeten kunnen hechten aan zaken die voor hen van waarde zijn.

De metafoor van Staatssecretaris Nuis "pantser of ruggegraat" spreekt ons aan. Cultuur vormt in zijn visie het instrument om mentaal een herkenbare plaats te vinden in de wereld. Het kan echter tot een pantser worden tegen een als vijandig ervaren buitenwereld en zo verstarring tot gevolg hebben. Culturele verworvenheden kunnen als innerlijke zekerheid een steun in de rug zijn die in staat stelt tot welwillende omgang met andersdenkenden zonder angst voor identiteitsverlies. Een samenleving vol gepantserden drijft in argwaan uiteen. Een maatschappij van mensen met cultuur als ruggegraat kan groeien naar een eenheid in verscheidenheid. De laatste cultuurhouding heeft onze voorkeur. De overheid dient deze te bevorderen.²

Orderingsprincipes voor cultuurbeleid

Het voormalige ministerie van WVC onderscheidt in het rapport "Cultuurbeleid in Nederland"³ twee orderingsprincipes die ten grondslag liggen aan het Nederlandse cultuurbeleid. Dit zijn: afspiegeling en distinctie. Afspiegeling ligt ten grondslag aan cultuurbeleid waarbij de overheid stromingen en groepen uit de bevolking van middelen voorziet om naar eigen inzicht en maatstaven uitdrukking te geven aan hun culturele behoeften. Langs dit spoor heeft zich de zorg ontwikkeld voor de amateurkunst, de streekmusea, de regionale geschiedbeoefening, de (regionale) omroep en de openbare bibliotheken.

¹ Nieuwjaarsbrief 1994 Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur Noord-Brabant.

² OCW-notitie Uitgangspunten cultuurbeleid, Kamerstuk 24247 van 13-7-1995.

³ Nationaal rapport Europees programma voor de evaluatie van nationaal cultuurbeleid, Ministerie van WVC, Rijswijk 1993.

Bij distinctie gaat het niet in eerste instantie om cultuuruitingen die representatief zijn voor bepaalde stromingen of groeperingen uit de bevolking. Het gaat veeleer om cultuurgoederen en kunstprestaties die zich daarvan onderscheiden: de kunst met de grote "K". Kenners beoordelen dit buitengewone karakter. Deze traditie is herkenbaar in het beleid voor de diverse kunstdisciplines en voor musea en monumenten van bovenregionale importantie.

Vóór de Tweede Wereldoorlog lag in het landelijke cultuurbeleid het accent op de afspiegeling. Na de oorlog kwam het accent onmiskenbaar te liggen op het aspect van distinctie. Cultuurbeleid werd steeds vaker aanbodbeleid.

Wij willen in ons beleid aan beide elementen van cultuurbeleid volwaardige aandacht geven.

De actuele waarde van cultuurbeleid

De waarde van de rol van de overheid: De taak van de overheid met betrekking tot de cultuur is in de eerste plaats het handhaven van de vrijheid: van godsdienst, van meningsuiting, van de verbeelding.⁴ Cultuurbeleid is er in de tweede plaats op gericht richting te geven aan een cultuurpatroon in beweging. Hierbij is het behoud van normen en waarden - als elementen van het cultureel erfgoed - aan de orde, maar ook de vernieuwing en de ontwikkeling ervan.⁵ Het derde element in de cultuurtaak van de overheid is het bevorderen van de toegankelijkheid van waardevolle cultuuruitingen om nieuwe generaties hiermee vertrouwd te maken.

De legitimatie van ons cultuurbeleid is het streven in dit alles zoveel mogelijk mensen te laten delen.

De waarde van belangrijke bijeffecten: Cultuurbeleid heeft ook een economische waarde voor onze samenleving. Dit hebben wij in het beleidsaccoord 1995-1999⁶ als volgt aangegeven: "Afgezien van de intrinsieke waarde van goede en vernieuwende culturele voorzieningen, vormen deze een belangrijk element in een aantrekkelijk leefklimaat, o.a. voor bedrijfsvestiging."

⁴ OCW-notitie Uitgangspunten cultuurbeleid, Kamerstuk 24247 van 13-7-1995.

⁵ Nota Kunst in Cultuur, Provincie Noord-Brabant juni 1989.

⁶ Beleidsaccoord 1995-1999 Provincie Noord-Brabant, april 1995

2: MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

De samenleving ondergaat ingrijpende veranderingen. Vier factoren vragen in het bijzonder aandacht: de migratie, de dreigende tweedeling in de samenleving, de toename van de informatievoorziening en de expansie van de bebouwde omgeving.

Migratie

In de notitie "werken aan de multi-etnische samenleving" (oktober 1995)⁷ hebben wij aangegeven dat Noord-Brabant in een kort tijdsbestek een veelkleurige samenleving is geworden. In het onderzoek "Minderheidsgroepen en minderheidstalen"⁸ blijkt dat in Noord-Brabant *een op de vijf* kinderen thuis een andere taal spreekt dan Nederlands. Dat bovendien in Brabant op deze wijze *meer dan 66 talen* worden gesproken. Hanteert men het thuistaalgebruik als criterium dan ligt het percentage allochtone leerlingen in het basisonderwijs in Brabant ruim boven de 20%.

De doorgaande verandering van de bevolking heeft ingrijpende gevolgen. In een PON-rapport⁹ is de term "multi-etnische samenleving" omschreven als normatief concept: een maatschappij die migranten als gelijkwaardige groepen erkent, hen ruimte biedt zich te ontplooiën en hen stimuleert om aan het maatschappelijk leven deel te nemen.

Ook Staatssecretaris Nuis schetst in zijn eerdergenoemde notitie *Pantser of Ruggegraat* deze maatschappelijke ontwikkeling: "Enkele decennia geleden was Nederland weliswaar een cultureel sterk gecompartmenteerde, maar niettemin homogene natie. Men was vertrouwd met de onderlinge verschillen en had er mee leren leven, op basis van de onderlinge overeenkomsten". In onze notitie staat dat de integratie van nieuwkomers aanmerkelijke en langdurige inspanningen vergt. Inspanningen waarvan de resultaten veelal niet direct zichtbaar zijn. De integratie van migranten in de Brabantse samenleving is een complex vraagstuk. De komst van migranten met nieuwe en in sommige opzichten onbekende

⁷ Ontwerp notitie provincie Noord-Brabant "Werken aan de multi-etnische samenleving" oktober 1995

⁸ Rapport "Minderheidsgroepen en minderheidstalen" van een onderzoek door Dr. P. Broeder en Prof. Dr. G. Extra van de Katholieke Universiteit Brabant (VNG Uitgeverij, Den Haag 1995)

⁹ PON: Provinciale organisatie voor advies, onderzoek en ontwikkeling; Rapport "Werken aan de multi-etnische samenleving" 1995.

culturen schept nieuwe mogelijkheden, maar het brengt ook het gevaar mee dat bepaalde groepen, zowel onder de nieuwkomers als bij de oorspronkelijke bewoners, zich tegenover elkaar gaan hullen in een cultureel pantser. De taak van de overheid om eenheid te bevorderen met respect en waardering voor de verscheidenheid, krijgt daardoor een andere inhoud en een nieuwe urgentie.

Dreigende tweedeling in de samenleving

De Brabantse samenleving laat een divers beeld zien. Veel mensen leven in welstand en participeren op vele terreinen in onze samenleving of vinden individueel hun weg. Het cultureel voorzieningsniveau is sterk gegroeid. Nieuwe theaters en bibliotheken zijn in gebruik genomen en er is gebouwd aan oefenruimten voor popmuziek voor de jeugd. Tegelijkertijd zien we dat de sociale cohesie en stabiliteit onder druk staan. Mensen komen aan de zijlijn van de samenleving te staan, doordat zij zich afwenden van de gemeenschap of doordat zij worden uitgesloten. Onder diegenen die in een maatschappelijk isolement geraken zijn jongeren, ouderen, migranten, alleenstaande moeders en gehandicapten oververtegenwoordigd. In de woorden van de troonrede bij de begroting voor 1996: er is sprake van sociale uitsluiting en stille armoede.

De houding tegenover de gemeenschap is veranderd. Mensen voelen zich minder gebonden aan traditionele verwachtingen en levenspatronen en zoeken een eigen weg. Zij zijn meer geëmancipeerd en geïndividualiseerd dan in het verleden. Daardoor is de vanzelfsprekende en noodzakelijke betrokkenheid met de directe leefomgeving afgenomen.

Deze samenhangende maatschappelijke ontwikkelingen krijgen gericht aandacht in de notitie participatiebeleid van de provincie. Ook het cultuurbeleid kan een wezenlijke bijdrage leveren aan het bevorderen van participatie.

Informatiestroom

De stormachtige ontwikkeling van de informatietechnologie heeft diepgaande en tegenstrijdige gevolgen voor de cultuur. Er is een onvoorstelbare, en nog steeds verdergaande, toename van de hoeveelheid informatie in woord, beeld en geluid die thuis beschikbaar is. Die overvloed schept onbehagen: kiezen wordt er niet gemakkelijker op.

Men kan zich dit keuzeprobleem uit handen laten nemen door de "bewustzijnsindustrie". Die biedt in allerlei variaties hetzelfde menu van licht verteerbare, onderhoudende programma's. Vol spanning maar zonder wezenlijke verrassing of verdieping.

Dat mensen jong leren hoe ze zelfstandig kunnen kiezen voor kwaliteit, en dat die kwaliteit vervolgens ook voor iedereen toegankelijk blijft, is al heel lang een zorg van de overheid.¹⁰

Wellicht als reactie op de ontzuiling, de secularisering en de globalisering van de samenleving is de belangstelling voor kwalitatief hoogwaardige regionale informatie groot. De waardering voor de eigen (culturele) omgeving is toegenomen. In samenhang hiermee geldt dat ook voor de belangstelling voor aangrenzende regio's in Zuid-Nederland en Vlaanderen.

¹⁰ OCW-notitie Uitgangspunten cultuurbeleid, Kamerstuk 24247 van 13-7-1995

Dit heeft gevolgen voor de provincies en gemeenten als bepalers voor het regionale en lokale cultuur- en mediabeleid.

Zoals wij eerder hebben beschreven in de notitie "Met het oog op de Brabanders"¹¹ gaat van de opkomst van de elektronische media een bedreiging uit naar de schriftelijke media. Er wordt meer gekeken en minder gelezen. Ook op deze maatschappelijke ontwikkeling komen wij in het vervolg van deze nota terug.

Expansie bebouwde omgeving: bouwen naast leegstand

Functieverlies van onder meer kerken, kloosters en bedrijfsgebouwen heeft ingrijpende gevolgen voor het monumentale culturele erfgoed in onze provincie. Ondanks de toegenomen belangstelling voor monumenten en historische gebouwen is voor vele van deze monumentale gebouwen nog geen nieuwe bestemming gevonden. Leegstand veroorzaakt een sluipend verval van historische gebouwen in Noord-Brabant. Tegelijkertijd voltrekken zich uitgebreide bouwactiviteiten die het cultuurlandschap doen dichtslibben. Als gevolg van de individualisering is de woondichtheid per woning sinds 1960 bijna gehalveerd (van 4,3 personen per woning in 1960 naar circa 2,2 nu). Het door de rijksoverheid ingezette beleid van "inbreiding" als tegenbeweging tegen het volbouwen van weilanden kan ook voor historische gebouwen door herbestemming uitkomst bieden.

Voor wat betreft de architectonische kwaliteit van nieuwbouw en de inrichting van de openbare ruimten liggen er relaties tussen cultuurbeleid en het beleid voor de ruimtelijke ordening. Een provinciaal stimuleringsbeleid kan bijdragen aan een verhoging van de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Als gevolg van deze ontwikkelingen is de relatie tussen monumentenzorg, overig cultuurbeleid, ruimtelijke ordening en economie intensiever geworden. Investerings in de monumentenzorg hebben bovendien een economisch multiplier-effect.

Ook deze maatschappelijke ontwikkeling verdient stimulerende aandacht van de overheden.

¹¹ Provinciale notitie mediabeleid "Met het oog op de Brabanders" juli 1994

3: UITWERKING UITGANGSPUNTEN BELEIDSACCOORD

Wij hebben op basis van het beleidsaccoord 1995-1999 de volgende uitgangspunten voor ons beleid opgesteld.

*** Bevordering cultuurparticipatie**

In het beleidsaccoord is de bevordering van participatie als een van de hoofdpunten van het provinciaal beleid opgenomen: "Hiertoe zal een integraal beleid op het gebied van arbeidsmarkt en werkgelegenheid, educatie, cultuur en welzijn gevoerd worden om te bereiken dat zoveel mogelijk burgers volwaardig en actief aan het maatschappelijk leven deelnemen en niet in een sociaal isolement raken." Met deze nota geven wij inhoudelijk invulling aan de culturele component van een integraal participatiebeleid. Op grond van het in het vorige hoofdstuk geschetste beeld van onze samenleving hebben wij de overtuiging dat een veelzijdig cultureel aanbod de participatie in belangrijke mate vergroot. Tijdens de in het voorwoord genoemde discussiemiddag met vertegenwoordigers uit het culturele werkveld en gemeenten, in oktober 1994, is deze conclusie ook getrokken.

Er zijn belangrijke resultaten geboekt met de bevordering van cultuurparticipatie in het algemeen. De amateurkunst bloeit in onze provincie. Actieve cultuurparticipatie door amateurs leidt ook tot verhoogde passieve (receptieve) participatie aan professionele kunst.¹² Juist door het zelf beoefenen van kunstdisciplines ontwikkelt men het onderscheidingsvermogen voor het receptief participeren. Naar schatting doen circa achthonderdduizend Brabanders aan actieve kunstbeoefening op muziekscholen of creativiteitscentra of een andere vorm van amateurkunst.

Het landelijke cultuurbeleid richt zich meer op de professionele kunst dan op amateurkunst. Daarom staat de passieve (receptieve) cultuurparticipatie meer in de aandacht. De elektronische media hebben bovendien bijgedragen aan een enorme toename van receptieve cultuurparticipatie. Een onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft aangetoond dat de podia overigens niet worden weggedrukt door elektronische media.¹³ Ondanks de concurrentie van elektronische media als radio, televisie en cd worden de Nederlandse podia beter bezocht dan aan het eind van de jaren zeventig.

¹² Cultuurbeleid in Nederland, Nationaal Rapport Europees programma voor de evaluatie van nationaal cultuurbeleid, Ministerie van WVC, Rijswijk 1993.

¹³ SCP-Cahier 117 "Podia in een tijdperk van afstandsbediening", Rijswijk mei 1995.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen moet er toch een aanzienlijke en gerichte inspanning gepleegd worden voor de bevordering van de culturele participatie. Wij hebben niet de illusie dat cultuurparticipatie het direct werkende recept vormt voor de oplossing van alle maatschappelijke problemen. Wel verhoogt deelname aan cultuur de kwaliteit van het bestaan, ook voor mensen die langs de kant staan. Wij willen daarom meer mensen laten profiteren van de culturele mogelijkheden, waarbij extra inspanningen moeten worden gericht op bevolkingsgroepen die nog weinig participeren. Bovendien is het zaak om steeds nieuwe methoden toe te passen om de belangstelling van de jeugd te wekken. Hierom is de bevordering van cultuurparticipatie een van de uitgangspunten voor ons cultuurbeleid.

*** Bevordering integrale aanpak en samenwerking**

In het beleidsaccord is, onder het hoofdstuk "bestuurlijke vernieuwing" gekozen voor een andere rolopvatting van het provinciaal bestuur. Begrippen als "integraal", "gebiedsgericht", "initiëren en stimuleren" en "bestuurlijke partner" staan hierin centraal. Voor het slagvaardig en efficiënt inspelen op de veranderingen in de samenleving is dit nodig. In ons cultuurbeleid heeft de andere rolopvatting twee aspecten: het streven naar samenwerking met anderen en het streven naar een integrale aanpak op zoveel mogelijk onderdelen van het beleid. Het klimaat voor activering van cultuurbeleid op provinciale schaal in een andere rolopvatting is gunstig. De bereidheid tot samenwerking tussen de overheden is in een fase van uitvoering gekomen. De rijksoverheid breidt de mogelijkheden uit voor een actief beleid van de provincies op het gebied van cultuurbehoud en media. Met rijk en gemeenten worden afspraken over samenwerking en taakverdeling gemaakt in convenanten. Deze ontwikkeling zal mede in Interprovinciaal verband vorm worden gegeven. Voor de culturele sector kan hiervoor worden aangesloten bij het rapport: "Er is meer tussen stad en staat; De provincie: partner in cultuurbeleid".¹⁴ Hierin staat de uitstekende rol die de provincies als middenbestuur op het terrein van cultuur kunnen vervullen omschreven: Cultuur is een beleidsveld waarop de provincie een sterke rol vervult. Die kracht kan alleen verder ontwikkeld worden in samenwerking met anderen en door een integrale aanpak. Wij noemen verbindingen met het onderwijsbeleid (cultuureducatie), met het welzijnsbeleid (jeugdwerk, ouderenwerk), met het ruimtelijke ordeningsbeleid (herbestemming monumenten, architectuur, behoud cultuur-historische waarden, cultuur-historisch toerisme), met het economiebeleid (kabeltelevisiekanaal, grote manifestaties, ook hier cultuur-historisch toerisme, industriële vormgeving en het -internationale- promotiebeleid van de provincie).

*** Profilering cultuur in Brabant**

In het beleidsaccord is opgenomen dat wij kiezen voor de ontwikkeling van een goede eigen culturele infrastructuur, voor een actieve impuls aan monumentenzorg en voor besluitvorming over provinciale televisie om te voorzien in de behoefte aan informatie in de regio. Hiermee hebben wij aangegeven dat wij streven naar een intensivering van de regionale component in ons cultuurbeleid.

¹⁴ IPO-rapport "Er is meer tussen stad en staat" 1994.

In paragraaf 1 van deze nota staat dat wij het principe van cultuurbeleid willen waarborgen waarbij de overheid stromingen en groepen uit de bevolking van middelen voorziet om naar eigen inzicht en maatstaven uitdrukking te geven aan hun culturele behoefte (het afspiegelingsprincipe). Vooral in deze vorm van cultuurbeleid komt de *couleur locale* tot uitdrukking. De Raad WOC roept op om weer aandacht te geven aan identiteit, en daarbij aan de identiteit binnen onze provincie¹⁵: "Er mag weer gesproken worden over identiteit; sterker nog: het mag niet alleen maar het gebeurt ook". De Raad geeft aan dat een eigen, steeds evoluerende culturele identiteit van belang is omdat mensen zich moeten kunnen hechten aan zaken die voor hen van waarde zijn. "Identiteit" vertalen wij met "profiel" en dit regionale profiel hanteren wij als verzamelbegrip voor die elementen in de (regionale) cultuur die deze tot herkenbare eenheid maken. Geen gesloten profiel of een eenheidsbegrip voor de hele provincie maar een dynamisch en pluriform beeld dat samenhang bevordert en in een behoefte voorziet. Een aanzienlijke regionale oriëntatie van een groot deel van de brabantse bevolking is namelijk zichtbaar op tal van onderdelen in het maatschappelijk leven zoals grote belangstelling voor regionale geschiedenis, een hoog dekingspercentage van de regionale dagbladen en hogeluistercijfers van Omroep Brabant.

In de vorige paragraaf noemden wij een reeks maatschappelijke ontwikkelingen. De culturele gevolgen hiervan zijn in het eerder genoemde jaarverslag van de Raad WOC treffend onder woorden gebracht door beeldend kunstenaar Bert Hermens. Voor de bevolking in het algemeen en kunstenaars in het bijzonder is er volgens Hermens een proces gaande van "culturele transmissie": relativering van de eigen culturele identiteit in het besef dat waar iets daarvan wordt prijsgegeven, er iets anders, dat waardevol is in de plaats kan komen. Wil in dit proces het kind niet met het badwater worden weggegooid dan is kennis van en liefde voor de eigen oorspronkelijke cultuur onontbeerlijk. Culturele transmissie of openheid kan naast de introductie van een nieuwe houding in de kunst (of een nieuwe houding in de beleving van de eigen culturele wereld) ook bijdragen aan een grotere tolerantie en een beter begrip voor de groepen nieuwe Nederlanders en hun culturele kenmerken.

Wij stelden eerder in deze nota dat cultuur het cement in de samenleving vormt. De regionale profilering is een belangrijk bestanddeel van dit cement. Wij nemen daarom de ontwikkeling van een dynamische regionale profilering als een van de uitgangspunten van ons cultuurbeleid. Dit uitgangspunt heeft gelding voor verschillende onderdelen van ons cultuurbeleid; zowel voor die moderne kunsten die bloeien in Brabant, als voor de omgang met het cultureel erfgoed en de vormgeving van het mediabeleid.

¹⁵ Jaarverslag 1993 Raad WOC, augustus 1994.

Deel II Opbouw van het cultuurbeleid

4: BESTAAND BELEID

Inleiding

Voor cultuurbeleid is structureel bijna 41 miljoen gulden opgenomen in de provinciale begroting 1996. Globaal tweederde van dit bedrag wordt besteed aan basisvoorzieningen¹⁶ en culturele activiteiten. Met het resterende eenderde deel van het budget wordt het werk gesubsidieerd van zogenaamde provinciale steunfunctie-instellingen¹⁷. De budgetverdeling cultuur uit de begroting 1996 is als bijlage 1 toegevoegd aan deze nota.

Het cultuurbeleid is opgebouwd uit drie hoofdgroepen: Kunsten, Cultuurbehoud en Media. Hierna volgt een korte beschrijving van het bestaande beleid op deze terreinen. Een overzicht van uitvoering van de aanbevelingen uit de Nota "Kunst in Cultuur" is bijgevoegd als bijlage 2 bij deze notitie.

Kunsten

De hoofdgroep Kunsten bestaat uit de sectoren Amateurkunst & Cultuureducatie, Podiumkunsten, Beeldende Kunst, Bouwkunst en Fotografie & Vormgeving.

Amateurkunst & Cultuureducatie

De amateurkunst en cultuureducatie worden in onze provincie ondersteund door algemene dienstverlenende instellingen: het Centrum voor Amateurkunst (CVA) te Tilburg en het Brabants Instituut Steunfunctie Kunstzinnige Vorming (BISK) te Eindhoven. Het CVA is er voor begeleiding en advies aan een brede reeks van amateurkunsten. Aan het CVA zijn negen koepelorganisaties op het terrein van de amateurkunst gelieerd. Het BISK is vooral gericht op de ondersteuning van kunstzinnige vorming op scholen. Voorts spelen initiatieven en projecten een rol zoals het Brabant Koor, het Totaal Amateurkunst Festival en het Euregio Jeugd Orkest.

In de cultuureducatie worden belangrijke rollen vervuld door de jeugdtheatergezelschappen Artemis en De Zon te 's-Hertogenbosch. De Stichting Theaterplan Zuid behartigt in belangrijke mate de actieve kunstparticipatie van jongeren

¹⁶ Basisvoorzieningen zijn instellingen die de burger rechtstreeks een produkt aanbieden.

¹⁷ Steunfunctie-instellingen zijn dienstverlenende organisaties op het provinciale tussenniveau.

terwijl het Kunst Jr. Festival (voorheen Jeugdtheaterfestival) de schijnwerper richt op educatieve aspecten van jeugdtheater.

Podiumkunsten

Binnen de sector podiumkunsten is een aantal belangrijke kwaliteitsgezelschappen actief waarvan de subsidiëring onder verantwoordelijkheid van de rijksoverheid valt: Het Brabants Orkest, Het Zuidelijk Toneel, Opera Zuid en de dansgroep RAZ.

Een aantal door de provincie gesubsidieerde gezelschappen verzorgt een kwalitatief goed en divers theateraanbod: AMAI, ONS, De Wetten van Kepler, Artemis en United Cowboys. Zij presenteren hun produkties voornamelijk op de podia in de grote steden: BIS (Den Bosch), Plaza Futura (Eindhoven), De Vorst (Tilburg) en Chassé (Breda). Theater Netwerk Nederland zorgt voor de distributie van het aanvullend aanbod in de kleinere steden en plaatsen.

Instellingen als Brabantse Podia voor Jazz en Geïmproviseerde Muziek, Nieuwe Muziek, Brabant Pop en de Vereniging van Brabantse Filmtheaters vervullen binnen de podiumkunsten een spilfunctie.

Het zijn evenals Theater Netwerk Nederland dienstverlenende instellingen die bijdragen aan een evenwichtige afstemming van vraag en aanbod.

Beeldende Kunst

De provincie voert haar beeldend-kunstbeleid deels met eigen geld en deels met bijdragen van het rijk. Met eigen geld subsidieert de provincie de Nieuwe Brabantse Kunststichting (NBKS).

De NBKS is een instelling voor hedendaagse beeldende kunst die zich als taak heeft gesteld "door documenteren, adviseren, informeren en presenteren de beeldende kunst in Noord-Brabant te helpen ontwikkelen". De NBKS richt zich daarbij enerzijds op de producenten van kunst, de kunstenaars, anderzijds op de afnemers, overheden, bedrijfsleven en non-profit organisaties.

Via het verdeelprogramma cultuur ontvangt de NBKS een verdeelsubsidie bestemd voor het verlenen van bijdragen aan derden voor manifestaties, tentoonstellingen en publikaties.

De bijdrage die het rijk jaarlijks aan de provincie verleent voor beeldende kunstbeleid en vormgeving via het Kunstenplan wordt besteed aan:

- Subsidies voor grote gemeenten: op basis van een convenant over de afstemming van het beeldende-kunstbeleid, verleent de provincie jaarlijks subsidie aan gemeenten in Brabant met meer dan 65.000 inwoners voor het voeren van een eigen beeldende-kunstbeleid;
- Individuele subsidies: via de stichting NoordBrabants Fonds voor beeldende kunstenaars;
- Kunstuitlenen in Noord-Brabant: voor de aankoop en huur van kunstwerken;
- Musea: voor de aankoop van hedendaagse beeldende kunst;
- Subsidies aan derden: voor de aankoop of de opdracht voor het vervaardigen van kunstwerken en foto-documentaires.

Om een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving wordt onder het motto "Ruimte voor kwaliteit" op het gebied van bouwkunst, vormgeving en architectuur een aantal activiteiten georganiseerd.

Cultuurbehoud

De hoofdgroep Cultuurbehoud bestaat uit de sectoren Musea & Archieven, Monumentenzorg & Archeologie en Cultuur- & Geschiedbeoefening.

Musea & Archieven

Het museumbeleid is voor een deel gericht op de instandhouding van het Noordbrabants Museum en voor een ander deel op bevordering van het functioneren en de kwaliteit van het totale museumbestel in Noord-Brabant als zodanig. Wat het Noordbrabants Museum betreft zijn de inspanningen erop gericht dit museum te laten functioneren als een volwaardig, goed toegerust provinciaal museum. De inspanningen in het kader van de zorg voor de totaliteit van het Brabantse museumbestel krijgen vorm en inhoud via de instandhouding van de Brabantse Museumstichting en via het verstrekken van incidentele doelsubsidies aan musea: subsidies voor specifieke projecten en evenementen en subsidies voor hun collecties.

De Brabantse Museumstichting vervult binnen het Brabantse museumbestel de rol van steunfunctie-instelling. Haar activiteiten zijn gericht op deskundigheidsbevordering, scholing en praktijkbegeleiding. Deze stichting is tevens belast met de zorg voor de verdeling van de subsidies voor specifieke projecten en evenementen.

De provinciale archiefinspectie, gehuisvest in het gebouw van het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch, is de uitvoerder van het wettelijk toezichthouderschap van de provincie op de archiefzorg bij de lagere overheden. De inspectie geeft daarnaast ondersteuning bij het functioneren van het uitgebreide netwerk van streek-archivariaten. De belangstelling voor raadpleging van archieven is in Brabant opvallend groot, ook in vergelijking met veel andere provincies. Zestig procent van de bezoekers komt voor stamboomonderzoek. Veertig procent voor onderzoek naar regionale geschiedenis.

Monumentenzorg & Archeologie

Het monumentenbeleid is geconcentreerd op preventieve monumentenzorg.

De afgelopen jaren hebben wij een beperkt monumentenbeleid gevoerd.

Bij de totstandkoming van de Monumentenwet 1988 werden belangrijke taken en verantwoordelijkheden overgeheveld naar de gemeenten en werden de wettelijke taken van de provincies op dit beleidsterrein aanmerkelijk ingeperkt. Er is in 1988 daarom een keuze gemaakt voor een beleid van preventieve monumentenzorg. De Provinciale Monumentenverordening en de Subsidieregeling restauratie en onderhoud monumenten, werden ingetrokken.

Bij deze operatie werd het jaarlijkse provinciale budget voor restauratie en onderhoud van monumenten fors verminderd. Wat overeind bleef waren de ondersteuning van de Stichting Monumentenwacht Noord-Brabant, het verlenen van subsidies voor archeologisch noodonderzoek, de wettelijke adviestaken en het mede dragen van zorg voor de inventarisatie en selectie van monumenten - het Monumenten Selectie Project - (i.s.m. de Rijksdienst voor Monumentenzorg). Incidenteel worden bijdragen verleend aan enkele grote monumenten in Brabant. Molenbeleid krijgt gestalte door het verlenen van draaipremies en het oplossen

van acute onderhoudsproblemen. Het archeologiebeleid wordt vormgegeven door bij te dragen aan de salariskosten van een provinciaal archeoloog en door het geven van bijdragen aan noodopgravingen.

Cultuur- & Geschiedbeoefening

In de sector Cultuur- en Geschiedbeoefening wordt het werk ondersteund van de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening voor steunfunctietaken zoals: het organiseren van cursussen, lezingen en studiedagen, het opzetten en ondersteunen van onderwijsprojecten, het (doen) uitgeven van educatieve en wetenschappelijke publikaties en het coördineren en inhoudelijk ondersteunen van activiteiten op het gebied van de Brabantse geschiedenis. Deze stichting is tevens belast met de zorg voor de verdeling van de subsidies voor specifieke projecten en evenementen. Door een herverdeling van taken tussen de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening en de Stichting Brabants Heem heeft de eerste extra taken en middelen gekregen en wordt de laatste als koepelorganisatie gesubsidieerd.

De historische collectie boeken en prenten van de provincie, de zogenaamde "Brabantcollectie", is ondergebracht bij de bibliotheek van de Katholieke Universiteit Brabant. Hier is sinds kort met onze steun ook het beheer van het historisch filmarchief ondergebracht. De vraag naar dit materiaal (geschiedbeoefening, media) neemt toe, mede als gevolg van nieuwe multimediale gebruiksmogelijkheden. De inventarisatie en het in goede staat behouden van de filmbanden is een punt dat nu aandacht krijgt.

Media

De hoofdgroep Media bestaat uit de sectoren Omroep, Letteren en Bibliotheken.

Regionale radio

De provinciale publieke omroeporganisatie "Stichting Regionale Omroep Brabant" verzorgt dagelijks regionale radiuitzendingen. Een deel van de uitzendingen heeft een provinciale programmering, een ander deel wordt regionaal ingevuld vanuit studio's in Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg en Breda.

Omroep Brabant heeft een hoge luisterdichtheid (dagbereik van circa 400.000 luisteraars). De programma's worden goed gewaardeerd. Op het gebied van informatieve radio is Omroep Brabant marktleider. In de programmering wordt een formule gehanteerd die er op neer komt dat nieuws, informatie en muziek in een evenredige verhouding deel uitmaken van het totale programma-aanbod. Naast het dagelijkse regionale nieuws en actualiteiten zijn er in de loop van de week verschillende themaprogramma's te beluisteren.

Regionale televisie

In het beleidsaccoord 1995-1999 hebben wij een positief standpunt ingenomen over provinciale televisie waarbij voorfinanciering door de provincie niet wordt uitgesloten. In het bestuursprofiel 1995-1999 hebben wij aangegeven dat wij er naar streven provinciale TV reeds in 1996 in Brabant te helpen realiseren. Wij hebben, met gebruikmaking van en in aansluiting op de ontwikkelingen in IPO-verband, opdracht gegeven voor een onderzoek naar de mogelijkheden, organisatie en de kosten van een publieke provinciale televisie.

In augustus 1995 is door Intercai Nederland BV een eindrapport van dit onderzoek uitgebracht onder de titel "Basisschets Brabantkanaal; een onderzoek naar de mogelijkheden van een provinciale publieke opzet". In september 1995 heeft de Statencommissie voor Cultuur, Onderwijs en Participatiebeleid unaniem ingestemd met onze notitie "Televisie in Brabant", waarin de contouren van een stappenplan zijn verwoord. In november 1995 hebben Provinciale Staten bij de begrotingsbehandeling 1996 een motie aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt verzocht maatregelen te nemen dat "in principe en zonodig financiële medewerking wordt verleend aan de totstandkoming van publieke regionale televisie in Noord-Brabant op een zodanige wijze dat medio 1996 met uitzenden kan worden begonnen".

Alvorens een definitief besluit over provinciale financiering gemaakt kan worden moet helderheid bestaan over landelijke regelgeving en financiering.

Letteren

De provincie voert een beperkt letterenbeleid dat zich toespitst op drie onderdelen: a. de bevordering van kennis van het Noordbrabantse literaire erfgoed (*collectiepromotie*); b. de bevordering van specifieke produktie en literaire publikaties van belang voor Noord-Brabant (*produktie*) en c. de bevordering van spreiding van activiteiten op het terrein van de literaire vorming in Noord-Brabant (*leesbevorderingsactiviteiten*).

De totstandkoming van een Brabants dialectenwoordenboek wordt in dit kader ondersteund. Het Noordbrabants Genootschap is belast met de zorg voor de verdeling van de jaarlijkse subsidies voor literaire projecten en letterenproduktie. Hiervoor is in 1996 f 60.000,-- beschikbaar.

Beoordeling van aanvragen geschiedt op basis van kwaliteit waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen beroeps en amateur. Incidentele educatieve letterenprojecten worden ondersteund uit de sector "cultuureducatie" van het verdeelprogramma cultuur. Het Noordbrabants Genootschap geeft met subsidie van de provincie ook het blad "Brabant Cultureel" uit over cultuur in Noord-Brabant.

Bibliotheken

Bijna eenderde van de bevolking maakt gebruik van de bibliotheek.

Brabant heeft een goed netwerk met in totaal 178 openbare bibliotheken die worden bestuurd door plaatselijke bibliotheekbesturen, onder de beleidsverantwoordelijkheid van de gemeentebesturen. De Provinciale Bibliotheek Centrale (PBC) voor Noord-Brabant verzorgt centraal voor de bibliotheken een aantal diensten, waarmee de kwaliteit en het kostenniveau van het openbaar bibliotheekwerk verbeterd worden. Deze diensten zijn gericht op de bedrijfsvoering van de bibliotheken en op service aan het publiek. De PBC zorgt er voor dat acht bibliobussen in de provincie kleinere kernen bedienen.

De PBC heeft daarnaast een speciale taak voor de bibliotheken in gemeenten met minder dan 30.000 inwoners.

De provincie houdt voorts twee wetenschappelijke boekencollecties in stand bij de openbare bibliotheken in Eindhoven en Tilburg. Deze zogenaamde wetenschappelijke steunfunctie is een op het normale assortiment aanvullende kwaliteitscollectie.

5: INFRASTRUCTUUR

De provincie realiseert haar doelstellingen op het terrein van cultuurbeleid via de ondersteuning van culturele activiteiten, steunfunctie-instellingen en basisvoorzieningen. Activiteiten worden ondersteund via een verdeelprogramma cultuur.

De steunfunctie-instellingen en basisvoorzieningen vormen samen de culturele infrastructuur op provinciaal niveau. Deze steunfunctie-instellingen zijn te typeren als dienstverlenende organisaties op het provinciale tussenniveau. Basisvoorzieningen bieden de burger rechtstreeks een produkt aan. Een schematisch overzicht van deze infrastructuur is als bijlage 3 bij deze nota gevoegd.

Met de veranderingen in de samenleving verandert ook de behoefte aan ondersteuning door de steunfunctie-instellingen en het aanbod van basisvoorzieningen. De doelmatigheid van de opbouw van de infrastructuur en de functie hierin van individuele instellingen moeten daarom met regelmaat getoetst worden aan de uitgangspunten van het provinciaal cultuurbeleid. Hierin heeft met name de Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur een belangrijke taak.

In deze paragraaf wordt aangegeven wat de opbouw is van de infrastructuur *waarmee de provincie een subsidierelatie heeft* en welke mogelijke bijstellingen nader worden gezien.

*** Belang infrastructuur en opbouw huidige structuur**

De uitvoering van het provinciale cultuurbeleid voltrekt zich in nauwe samenwerking met de provinciale steunfunctie-organisaties. Het succes van ons cultuurbeleid wordt in belangrijke mate bepaald door het functioneren van deze instellingen, waaraan ook een belangrijk deel van de beschikbare middelen wordt besteed.

In de afgelopen periode is een gevarieerd geheel van instellingen opgebouwd. Binnen de hoofdgroep Kunsten functioneren steunfunctie-instellingen voor de beeldende kunst, de amateurkunst en de kunstzinnige vorming. Op het terrein van de Podiumkunsten en Film worden steunfunctietaken uitgevoerd door de Stichting Jazz en Geïmproviseerde Muziek, de Stichting Nieuwe Muziek, de Stichting Brabant Pop, Theater Netwerk Nederland en de Vereniging van Brabantse Filmtheaters

Binnen de hoofdgroep Cultuurbehoud zijn voor alle sectoren steunfunctieorganisaties actief: de Brabantse Museumstichting, de Monumentenwacht en de Brabantse Regionale Geschiedbeoefening. Het Noordbrabants Museum en de Brabantica Collectie zijn basisvoorzieningen.

Op het terrein van de Media is één steunfunctie actief: de Provinciale Bibliotheekcentrale. Omroep Brabant is hier de basisvoorziening. Het Noordbrabants Genootschap verdeelt subsidies voor letteren.

*** Uitgangspunten voor een steunfunctiestructuur: maatwerk en schaalvoordeel**
 Het culturele werkveld wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid. Aan de ene kant is maatwerk per deelsector nodig om de gewenste gespecialiseerde deskundigheid te kunnen leveren. Aan de andere kant zijn schaalvoordelen, die binnen grotere organisatorische verbanden gehaald kunnen worden, van belang. Versnippering kan ook contraproductief zijn bij de steeds noodzakelijke afstemming tussen vraag en aanbod. Hiermee zijn de uitgangspunten voor de steunfunctiestructuur gegeven: het bewerkstelligen van maatwerk en het tegelijkertijd organiseren op een werkbare schaal.

Opties voor ontwikkeling van de infrastructuur:

I Kunsten

Muzieksteunpunt: In overleg met de Adviescommissie Verdeelprogramma Cultuur zullen wij bezien of Brabant Pop en de instellingen voor nieuwe muziek en jazz ondersteund kunnen gaan worden als steunfunctie-organisatie. Dit onder meer om deze organisaties in staat te stellen een verantwoord personeelsbeleid te voeren. Tevens zullen wij bezien of gelijktijdige clustering van de totale muzieksector (hedendaagse én klassieke muziek) via een organisatorisch verband voordelen oplevert. Dit hoeft niet te betekenen dat alle onderdelen van zo'n muzieksteunpunt op één locatie gehuisvest zijn. Het werk van Brabant Pop bijvoorbeeld kan, in samenwerking met een popcluster, in Tilburg blijven. Het termijnsubsidie dat deze organisaties ontvangen uit het verdeelprogramma cultuur zou in deze constructie omgezet kunnen worden in een exploitatiesubsidie. De betrokken middelen zouden daarmee uit het verdeelprogramma gelicht worden.

Samenwerking Cultuureducatie: Het Centrum voor Amateurkunst (CVA) en het Brabants Instituut Steunfunctie Kunstzinnige Vorming (BISK) werken beide voor een aparte doelgroep. Toch is er in de praktijk van een gedeeltelijke overlapping van het taakgebied sprake. De verbinding tussen deze instellingen ligt in een "cultuureducatief traject": culturele vorming van de basisschoolperiode tot latere leeftijd. In deze cyclus vallen vaak deelnemers uit de boot in een overgang naar een volgende fase. Nauwere afstemming van het werk van CVA en BISK kan de cultuureducatie een nieuwe impuls geven en tot gericht beleid leiden dat "uitval" tegen gaat. In het werkveld van het BISK zijn daarnaast ontwikkelingen gaande, zoals een grotere vrijheid van scholen om het kunstonderwijs vorm te geven, die nopen tot een herbezinning op zijn taak. Bij het beleid voor cultuureducatie kan ook het werk worden betrokken van het Theaterplan Zuid, waar met jongeren theater wordt gemaakt. Ook kan samenwerking met het kunstvakonderwijs worden bezien.

De Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur zal gevraagd worden om het werk van BISK en CVA gelijktijdig te evalueren en daarnaast een advies te geven voor een integraal beleid cultuureducatie. Hierbij kan aan de orde komen in welke vorm samenwerking op dit terrein een meerwaarde kan opleveren en welke instellingen daarbij betrokken moeten worden.

II Cultuurbehoud/beheer

Steunfunctie monumentenzorg: De monumentenwacht oefent steunfunctietaken uit in Noord-Brabant. In de komende periode bezien wij de definitieve rol die de monumentenwacht kan spelen in een (de-)centraal steunpunt voor de monumentenzorg dat is geïnitieerd door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Wij stimuleren deze ontwikkeling. In paragraaf 8 komen wij terug op dit steunpunt.

Samenwerking cultuurbehoud: Bij de Brabantse Museumstichting en de steunfunctie voor de sector cultuur- en geschiedbeoefening, de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening is de bereidheid waargenomen om tot vormen van samenwerking te komen. Wij waarderen deze initiatieven en zullen in overleg bezien op welke wijze hieraan kan worden bijgedragen.

Ten behoeve van een integraal beleid op het terrein van het cultuurbehoud is het nuttig dat op termijn ook de Monumentenwacht betrokken wordt in deze samenwerking.

III Media

Brabant TV: Of Omroep Brabant naast de radio-poot een tv-poot kan bouwen zal begin 1996 duidelijk worden. De provinciale infrastructuur zal met provinciale televisie een belangrijke versterking en kwaliteitsimpuls kunnen krijgen. Bij de opkomst van de kijkcultuur en hiermee in verband staande bedreiging van de leescultuur is het zaak een integraal mediabeleid te voeren op de aanverwante sectoren letteren en bibliotheekbeleid.

Samenwerking letterenbeleid: Vanuit het veld is gevraagd om nadere aandacht voor letterenbeleid op provinciaal niveau. In het verlengde van onze uitgangspunten voor cultuurbeleid en op advies van de Adviescommissie Verdeelprogramma Cultuur willen wij letterenbeleid goede aandacht geven. Dat geldt zowel voor het kunstzinnige aspect van de produktie van literaire publikaties in Noord-Brabant als voor het aspect van de literaire vorming. Voor de in paragraaf vier genoemde doelstellingen promotie en leesbevordering kunnen de Noordbrabantse bibliotheken een sterke rol vervullen. Een rol die in de praktijk al is opgepakt. Bij veel bibliotheken zijn bijvoorbeeld sinds enige tijd literaire leesclubs actief. Wij zullen daarom, met handhaving van de huidige verdeeltaken voor Het Noordbrabants Genootschap, op het gebied van produktie en activiteiten, bezien hoe een impuls aan het letterenbeleid gegeven kan worden in samenhang met de veranderende taak van de Provinciale Bibliotheekcentrale. Hierbij willen wij samenwerking tussen de bibliotheekcentrale en het genootschap bevorderen. In deze lijn is het niet gewenst om een aparte steunfunctie voor letteren te vormen. De taakverandering van de PBC komt hierna aan de orde.

Herschikking bibliotheekbeleid: Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen (opkomst kijkcultuur, bedreiging leescultuur) en bestuurlijke vernieuwing (gemeentelijke herindeling) willen wij in de komende periode de steunfunctie bibliotheekbeleid nader toespitsen op onze uitgangspunten van cultuurbeleid.

Zoals hiervoor aangegeven is in dit proces de intensivering van de leesbevorderingstaak van de Provinciale Bibliotheek Centrale (PBC) belangrijk.

De kracht van de bibliotheken is dat zij een netwerk vormen met een herkenbaar profiel voor de gebruikers. Met het doelmatig benutten van deze kracht voor leesbevordering kan veel worden gewonnen. Wij zullen in de komende periode in overleg treden met de PBC om te bezien op welke wijze eventueel te ontstane ruimte als gevolg van de gemeentelijke herindeling kan worden ingezet voor de bevordering van een innovatief scenario voor het bibliotheekwerk zoals dat omschreven is in een strategische notitie van de Vereniging NBLC.¹⁸ In dit scenario groeien de bibliotheken uit tot centra van informatie, cultuur en educatie.

De ondersteuning van de Wetenschappelijke steunfunctietaak (WSF) van de bibliotheken in Eindhoven en Tilburg zal worden geëvalueerd in 1997. Gekeken wordt naar de maatschappelijke relevantie van dit werk in relatie tot het beschikbaar gestelde subsidievolume, interprovinciale ontwikkelingen en de gevolgen van de snelle elektronische informatie-ontwikkelingen. Hierbij bezien wij of we de ondersteuning van dit werk moeten heroverwegen ten behoeve van een nadere prioriteitsstelling op dit terrein. Deze opstelling komt overigens overeen met een algemeen geldende beleidslijn bij evaluaties in ons totale beleid.

¹⁸ "Op weg naar 2005" Strategie van de openbare bibliotheken in Nederland, Vereniging NBLC januari 1995, Den Haag.

6: SAMENWERKING

Inleiding

Ook op het terrein van de cultuur streven wij in toenemende mate samenwerking met andere overheden na: met het rijk, de twee andere zuidelijke provincies, de centrumgemeenten in Brabant en met de Vlaamse gemeenschap en de Vlaamse provincies. De oude rolverdeling bij cultuurbeleid tussen rijk, provincie en gemeenten, is aan het vervlakken. De drieslag aanbod (rijk), distributie (provincies) en afname (gemeenten) is geen exclusief na te streven taakverdeling meer.

Relatie met andere overheden

Wij hebben grote verwachtingen van samenwerking met andere overheden. Door de procesmatige wijze van gezamenlijk opereren in Zuid-Nederland en de formalisering in een convenant kunnen verschillende voordelen gerealiseerd worden:

- de deelnemende overheden geven aan op welke manier zij niet alleen eigen, maar ook gezamenlijke doelstellingen op cultureel terrein denken te bereiken;
- er worden afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden en over de besteding van middelen, zodat ieder meer duidelijkheid heeft over de eigen taak;
- het langs elkaar heen werken van overheden wordt verminderd en
- er komen gaandeweg steeds vaker ideeën naar voren over de gezamenlijke aanpak van belangrijke culturele vraagstukken, zoals bijvoorbeeld cultuureducatie. Samenwerking levert verfrissende ideeën op, bevordert een vruchtbare culturele uitwisseling en voorkomt de versnippering van geld en energie. Meer kwalitatief hoogwaardige culturele activiteiten komen hierdoor binnen het bereik van de Brabanders.

In een driehoeksnetwerk van overheden gaat het er thans om dat "op ieder niveau (soms meer, soms minder) aandacht wordt gegeven aan elk van de drie genoemde taken (aanbod, distributie, afname). Op die manier kan er sprake zijn van complementair bestuur zonder dat de ene overheid de andere behandelt als "alleen maar" leverancier, groothandelaar of detaillist."¹⁹

Deze complementaire verantwoordelijkheid is op 31 mei 1995 in een convenant tussen de Zuid-Nederlandse provincies, centrumgemeenten (voor Noord-Brabant: Breda, Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Tilburg) en het rijk vastgelegd.

De provincie Noord-Brabant geeft vanuit haar positie als intermediaire bestuurslaag in het verlengde van het streven naar een "provincie nieuwe stijl" invulling aan haar nieuwe rol als initiator, coördinator en bemiddelaar.

Wij zien graag dat het rijk in zijn rol als subsidiënt van basisvoorzieningen de provincie betreft in dit beleid voor wat betreft de basisvoorzieningen met een Brabants belang: Artemis, Het Brabants Orkest, Opera Zuid, Raz en Het Zuidelijk Toneel.

¹⁹ nota "Investeren in Cultuur", Rijswijk 1992, pag.33.

Met de centrumgemeenten bestaat inmiddels een intensieve samenwerking, die deels gestalte heeft gekregen in het voornoemde convenant. Dit houdt onder meer in dat de deelnemers aan dit convenant hun sterke punten neerleggen in een profielschets. Deze profielschetsen zijn een voorwaarde voor het maken van heldere eigen keuzes door alle betrokken partners. De provincie stelt zich hierbij op als procescoördinator.

Op 15 december 1995 is door Provinciale Staten een convenant Provincie-B 5 Noord-Brabant vastgesteld, waarin ook afspraken zijn opgenomen over samenwerking op het gebied van cultuur. Ook met de overige gemeenten zal nauwere samenwerking worden nagestreefd. Hierbij kan gedacht worden aan gebiedsgerichte cultuurplannen. Een concreet punt vormen de ontwikkelingen op het mediaterrein. Hier kan in samenwerking tussen gemeenten en provincie worden gewerkt aan een provinciaal omroepplan. Tevens kunnen op andere terreinen van cultuurbeleid de banden worden aangehaald; onder meer samenwerking op het gebied van monumentenzorg, kunstproductie, beeldende kunst en cultuurparticipatie.

Samenwerking met het culturele werkveld

Wij willen ons, in onze rol van subsidiërende overheid, open opstellen voor de partners in het werkveld. In de vorige paragraaf over de infrastructuur hebben wij dit nader uitgewerkt. Samenwerking in het culturele werkveld in Brabant en samenwerking tussen overheden en werkveld achten wij van groot belang voor het welslagen van ons cultuurbeleid.

Samenwerking met het werkveld heeft ook gestalte gekregen in de overdracht van het beheer van de verdeelsubsidies aan enkele culturele organisaties.

Wij willen dit beleid continueren.

Zuid-Nederlandse samenwerking en internationalisering

De samenwerking met andere provincies richt zich voornamelijk op gezamenlijke besluitvorming met het oog op het versterken van de cultuur van de drie Zuidelijke provincies in het Kunstenplan.

De samenwerking met Vlaanderen is vooral gericht op uitwisseling van culturele activiteiten en op samenwerkingsprojecten die beklijven en impulsen geven aan blijvende samenwerking tussen (nieuwe) partners.

Wij achten de samenwerking tussen de Zuid-Nederlandse provincies en Vlaanderen van groot belang. Gebleken is dat de culturele overeenkomsten tussen Zuid-Nederland en Vlaanderen een vruchtbare basis vormen voor samenwerking. Hiermee kan, ook in Europees verband, een gezond zelfbewustzijn worden uitgedragen van een regio van circa tien miljoen Nederlands-sprekenden.

De provincie is bereid om als makelaar, coördinator, stimulator en eventueel als subsidiënt op te (blijven) treden voor contacten tussen organisaties in Brabant en de gebieden waarmee wij een bijzondere relatie zijn aangegaan. Dat is naast Vlaanderen de provincie Poznan in Polen. Samenwerking met delen van Nordrhein-Westfalen wordt eveneens overwogen. In de internationale relaties van de provincie in het algemeen zal de culturele dimensie, mede ter promotie van de provincie op andere terreinen, nadrukkelijker dan in het verleden aandacht krijgen. Hierbij zal het accent liggen op culturele uitwisseling.

Deel III Accenten

Inleiding deel III Accenten

Voor een doelgericht cultuurbeleid is het nodig om gerichte keuzes te maken. We laten ons hierbij leiden door de waarde van cultuurbeleid, de actuele maatschappelijke ontwikkelingen en de uitgangspunten het beleidsaccoord 1995-1999.

Provinciale Staten hebben vanaf 1997 f 2 miljoen structureel op per jaar extra ter beschikking gesteld: f 1 Miljoen voor monumentenzorg en f 1 miljoen voor algemeen cultuurbeleid. In 1996 is f 1,5 miljoen extra beschikbaar (f 0,5 miljoen voor monumentenzorg en f 1 miljoen voor cultuur algemeen).

De verdeling van deze middelen over de accenten van beleid geven wij navolgend aan. Ook vermelden wij op welke terreinen een aanvullende extra financiële impuls of herschikking van middelen wordt overwogen.

7: CULTUUREDUCATIE

Belang cultuureducatie

Wij hebben de overtuiging dat cultuur van grote waarde is voor de burger, zeker ook voor de jeugd die in een steeds complexere maatschappij wegwijs moet worden. Maatregelen die cultuureducatie bevorderen hebben daarom prioriteit. Wij gebruiken de term "cultuureducatie" in plaats van de eveneens gangbare aanduiding "kunsteducatie" omdat wij daarin tot uiting willen laten komen dat het niet alleen om educatie op het gebied van de kunsten gaat maar ook om overdracht van het culturele erfgoed en de onder de hoofdgroep media vallende leesbevordering.

Met ons cultuureducatiebeleid beogen wij een integrale benadering van vormingsactiviteiten op het gebied van kunst- en cultuur te realiseren. Jeugdigen zijn prioritaire doelgroep van ons cultuureducatiebeleid naast andere doelgroepen: degenen die de aansluiting met de samenleving dreigen kwijt te raken of onvoldoende participeren.

Proefprojecten

Zoals in paragraaf 1 van deze nota is aangegeven behoort het tot de cultuurtaak van de overheid om te bevorderen dat nieuwe generaties vertrouwd raken met waardevolle cultuuruitingen. Jongeren moeten worden toegerust om zelfstandig te leren kiezen voor kwaliteit. De school is het belangrijkste platform voor cultuureducatie. Via de school kunnen in principe alle jeugdigen bereikt worden. In een uit te brengen deelnotitie cultuureducatie willen wij in overleg met het werkveld bezien welke effectieve binnenschoolse activiteiten met ondersteuning

van de provincie tot stand kunnen komen. Voor de stimulering van buitenschoolse activiteiten willen wij in overleg met het werkveld en gemeenten bezien op welke wijze de bestaande mogelijkheden van de centra voor kunstzinnige vorming en de brede variatie van amateurkunst-mogelijkheden (van popcollectieven tot het amateurtoneel) onder jeugdigen "gepromoot" kunnen worden. De sturende mogelijkheden die de provincie hiervoor heeft zullen in proefprojecten worden benut. Uiteraard zullen wij bezien in hoeverre rijk en gemeenten medeverantwoordelijkheid kunnen gaan dragen voor dit beleid.

Voor proefprojecten op deze onderdelen van bevordering van cultuurparticipatie stellen wij in de komende periode eenmalige bedragen beschikbaar. Om een totaaloverzicht te behouden is het van belang dat steunfunctieorganisaties en de adviescommissie bij het verdeelprogramma cultuur betrokken zijn bij proefprojecten. Wij zullen gerichte opdrachten geven voor proefprojecten die een bovenregionale uitstraling moeten hebben en gericht zijn op samenhang; het doorbreken van de verkokering en de onwetendheid over de activiteiten van andere participanten bij cultuureducatie. De veelkleurigheid van de bevolking van onze provincie zien wij graag ook in deze projecten aandacht krijgen.

Voorts zal worden bezien hoe door herschikking van middelen structurele bevordering van cultuurparticipatie kan worden gestimuleerd. Voor genoemde proefprojecten stellen wij in 1996, 1997 en zonodig 1998 f 200.000,-- per jaar ter beschikking. Met de ervaringen opgedaan in de proefprojecten zal de beste besteding van deze middelen voor cultuureducatie daarna, worden bezien.

Voor de herhuisvesting van het BISK hebben Provinciale Staten (in de najaarsnota 1995) structureel f 30.000,-- ter beschikking gesteld.

Belangrijk op het terrein van cultuureducatie is ook het project "Arbeidspool Kunstenaars en Kunsteducatie", waarvoor het rijk een subsidie ter grootte van maximaal 20 arbeidsplaatsen heeft toegekend (zgn. Melkert-banen). Doel van dit project is werkloze kunstenaars met name bij scholen in te zetten voor kunsteducatie en op deze wijze de kunstenaars werkervaring op te laten doen en de scholen een verruiming te bieden van de mogelijkheden voor kunsteducatie. Het Provinciaal Steunpunt Werkgelegenheid ontwikkelt op ons verzoek een organisatiestructuur voor dit project.

8: CULTUREEL ERFGOED

-Monumentenzorg

Het culturele erfgoed vormt de kern van onze cultuur. Alleen vanuit kennis van de eigen cultuur kan het tot vruchtbare uitwisseling en cultuurvernieuwing komen. Het bewaren en toegankelijk maken van het culturele erfgoed zijn daarom van het grootste belang. Mede gelet op ontwikkelingen op het terrein van de bebouwde omgeving hebben wij binnen dit beleidsterrein monumentenzorg aangewezen als accent van beleid.

Er zijn verschillende soorten monumenten in onze provincie: *rijksbeschermd monumenten*, *gemeentelijke monumenten*, *geselecteerde monumenten* (de voor bescherming voorgedragen monumenten die zijn geselecteerd in het Monumenten Selectie Project) en *beeldbepalende panden* (die deel uitmaken van onder de zorg van de Monumentenwet vallend stads- en dorpsgezichten die beschermd zijn via bestemmingsplannen). Daarnaast zijn er nog *onbeschermd monumenten*; vogelvrije panden met historische waarde.

De Provincie Noord-Brabant kent thans in tegenstelling tot enkele andere provincies geen provinciale monumenten. De monumentenwacht heeft ongeveer 1200 abonnees. Dat zijn vooral eigenaren van rijksmonumenten (een kleine 800), (grotere) gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden.

De rijksoverheid roept de provincies thans terug aan het front van de monumentenzorg. Het wegschrijven van de rol van de provincies op dit terrein heeft nadelig gewerkt. Gelet op het belang dat wij aan monumentenzorg toekennen, in ons beleid gericht op het behoud en het toegankelijk maken van ons cultureel erfgoed, geven wij thans prioriteit aan monumentenzorg.

In het beleidsaccord 1995-1999 hebben wij daarom vastgelegd dat wij aan monumentenzorg met een extra financiële injectie een actieve en stimulerende impuls geven.

Het toekomstige beleid monumentenzorg

Inmiddels hebben wij het door ons gevraagde advies over monumentenzorg ontvangen van de Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur ²⁰. Daarnaast hebben wij adviezen ontvangen van de Provinciale Archeologische Commissie en de Commissie voor de Stadsvernieuwing. Het PON heeft in onze opdracht een onderzoek uitgevoerd naar de kosten van onderhoud van monumenten. Een rapport²¹ van dit onderzoek hebben wij ontvangen.

Binnenkort zullen wij een standpunt over ons beleid monumentenzorg uitbrengen. Vooruitlopend hierop schetsen wij de navolgende contouren van ons nieuwe beleid waaraan wij de, bij het beleidsaccord 1995-1999 beschikbaar gestelde, middelen willen besteden. Wij denken aan de volgende elementen.

²⁰ Advies Monumentenzorg Raad WOC kenmerk 95.269.202 van 28 juni 1995

²¹ "De onderhoudskosten van rijksbeschermd monumenten"
PON publikatie 95-5, Tilburg juni 1995

Een onderhoudsfonds monumenten Noord-Brabant: De provincie levert met de monumentenwacht een bijzonder effectieve bijdrage aan monumentenbehoud. Door de inspecties van de monumentenwacht worden mankementen in een vroeg stadium gesignaleerd, waardoor vaak dure reparaties later kunnen worden voorkomen. Die mankementen moeten dan wel snel aangepakt worden. Daar wringt in de praktijk van de monumentenwacht vaak de schoen omdat onvoldoende onderhoudsgelden beschikbaar zijn.

Uit het onderzoeksrapport van het PON blijkt dat veel geld nodig is voor onderhoud dat eigenaren, overheden en particulier initiatief dienen op te brengen. Een nieuwe vorm van onderhoudssubsidies is daarom geboden.

Wij zijn voornemens om ter versterking van ons op preventie gerichte monumentenbeleid het merendeel van de nieuw beschikbare middelen te besteden aan een onderhoudsfonds voor de monumenten die onder de bewaking van de monumentenwacht vallen. Wij zullen nagaan of een gedeelte van de impuls van het kabinet van f 275 miljoen voor de monumentenzorg gecombineerd kan worden met dit beleid.

Het steunpunt monumentenzorg Noord-Brabant: Wij nemen, samen met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, deel aan een experimenteel steunpunten-netwerk monumentenzorg. Deze steunpunten hebben als taak om waar nodig en gewenst steun en hulp te bieden door kennis en informatie beschikbaar te stellen of toegankelijk te maken. In de eindfase van het experiment in juni 1997 wordt de definitieve status van het steunpunt bepaald. De inzet van zowel rijk als provincies is een steunpunt op provinciaal niveau, met decentralisatie van de landelijke component in het steunpunt. Wij zullen onze personele inzet in de definitieve opzet van het steunpunt nader bezien. Hierbij komt ook de productie van cultuurhistorische verkenningen, - waardenkaart, en andere werkzaamheden die vanuit het steunpunt verricht worden aan de orde.

Een integraal monumentenbeleid: Wij zullen met nieuwe inzet vorm geven aan integrale monumentenzorg, dat wil zeggen dat bij provinciale ruimtelijke ordeningsplannen en milieueffectrapportages, landinrichtingsplannen e.d. de cultuurhistorische aspecten en archeologische waarden expliciet worden meegewogen. Indien nodig zal cultuurhistorische/archeologische deskundigheid worden toegevoegd aan de sector ruimte en groen. In afwachting van de resultaten van de cultuurhistorische verkenning, die thans als proef wordt uitgevoerd, spreken wij de intentie uit dat wij opdracht zullen geven tot het vervaardigen van een kaart met de cultuurhistorische hoofdstructuur van onze provincie. Deze kaart wordt een bijdrage aan het streekplan.

- Diversen cultureel erfgoed

Cultuurtoerisme

In aansluiting op het voornemen dat is opgenomen in de "Beleidsvisie toerisme en recreatie Noord-Brabant" willen wij ook in deze nota vastleggen dat wij verantwoord cultuurhistorisch toerisme willen bevorderen. Via een integrale aanpak binnen het provinciale beleid zal dit extra aandacht krijgen. Zoals wij in

de genoemde beleidsvisie hebben aangegeven is de uitwerking van een plan op dit terrein bij uitstek een taak voor het Brabants Bureau voor Toerisme in samenwerking met het culturele werkveld. Bij deze planvorming zullen de Noordbrabantse musea, hierbij ondersteund door de Brabantse Museumstichting een belangrijke rol kunnen spelen.

Voor de verklaring van de toevoeging "op verantwoorde wijze" willen wij ten behoeve van verdere planontwikkeling het volgende opmerken.

De belangstelling voor monumenten en historische stadjes kan doorschieten in een ongewenste richting. Het is daarom van belang om nadruk te leggen op kwaliteitstoerisme door de cultuur-historische achtergronden centraal te stellen in de promotie. Op een zodanige wijze dat het niet leidt tot een te grote belasting. Van de extra middelen voor monumentenzorg zal een gedeelte worden bestemd voor de bevordering van cultuur-historisch toerisme.

Museumbeleid

In het kader van het behoud en het toegankelijk maken van ons culturele erfgoed vervullen musea een onmisbare rol. De musea dragen, met hun lage drempel, bij aan cultuurparticipatie. Wij achten het dan ook van belang musea te blijven steunen deze rol zo goed mogelijk te vervullen.

Wij zijn, in globale lijnen, van plan de bestaande beleidsopzet ongewijzigd te handhaven. Dat wil zeggen: naast continuering van inspanningen in het kader van de meer generale zorg voor het Brabantse museumbestel, achten wij het ook van belang dat het Noordbrabants Museum, als provinciaal museum waarvan de exploitatie een verantwoordelijkheid van de provincie is voldoende blijft afgestemd op de eisen van deze tijd, zowel qua taakvervulling, als qua behuizing. Het bestuur van het Noordbrabants Museum gaf ons te kennen dat dat laatste naar verwachting aanzienlijke financiële inspanningen zal vergen. Het bestaande beleid is gebaseerd op de 'Notitie Provinciaal Museumbeleid' van december 1988. In de komende periode zal wederom een notitie worden uitgebracht, waarin wij het te voeren beleid in onderlinge samenhang zullen actualiseren.

Cultuur en geschiedbeoefening

De viering van het tweehonderdjarig bestaan van onze provincie in 1996 heeft een stimulerend effect op de cultuur- en geschiedbeoefening in onze provincie.

Vele extra activiteiten zullen ook na 1996 doorwerken.

De profilering van de regionale cultuur in Brabant hebben wij aangemerkt als een van de uitgangspunten van ons cultuurbeleid. Naast meer omvangrijke impulsen aan monumentenzorg en de meer beperkte ondersteuning van het Brabants filmarchief willen wij ook met de ondersteuning van de cultuur- en geschiedbeoefening invulling geven aan dit uitgangspunt. Met het oog op de jeugd en de nieuwe Brabanders willen wij de relatie tussen dit beleid en de cultuurparticipatie, c.q. de cultuureducatie versterken. Uitwerking van dit voornemen zal geschieden in de aangekondigde deelnotitie cultuureducatie.

Gelet op de werkdruk binnen de organisatie en het belang van continuïteit van haar activiteiten hebben Provinciale Staten (met de najaarsnota 1995)

f 48.000,- structureel extra toegekend aan de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening.

9: MEDIABELEID

Participatie en Brabant TV / Brabantkanaal

De situatie komt in zicht waarin de Brabanders gebruik kunnen maken van Brabant TV (met een nieuws- en informatieprogramma van één uur per dag) welke gepositioneerd is op een Brabant kanaal (dat 24 uur per dag publieke informatie biedt met een berichtenkrant, thema-uitzendingen, herhalingen van Brabant TV en provinciale teletekst).

Via het scherm kan met de culturele activiteiten in Noord-Brabant een onvergeleijkbaar grotere doelgroep worden bereikt dan thans het geval is. Culturele manifestaties kunnen in beeld gebracht worden. Aansprekende Brabantse podiumkunsten zullen langs deze weg een groot publiek bereiken. Ook kan met korte flitsen aan promotie worden gedaan voor culturele activiteiten.

Met Noordbrabantse gemeenten en (provinciale) organisaties op een breed terrein kan worden samengewerkt in de opzet van een Brabantkanaal. Dit kan in aanvang reeds ruime mogelijkheden bieden, maar bovendien in een groeimodel leiden tot nieuwe stappen op de elektronische snelweg. De economische en culturele betekenis hiervan is groot.

Bij realisatie van deze initiatieven wordt er een grote stap voorwaarts gezet op het gebied van participatiebevordering. Via het beeldscherm thuis kunnen namelijk juist die groepen worden bereikt die als prioriteitsgroepen in het participatiebeleid zijn opgevoerd: langdurige en jongere werklozen, allochtonen, ouderen en gehandicapten.

Bij de behandeling van de provinciale begroting voor het jaar 1996 is gebleken dat Provinciale Staten in principe en zonodig financiële medewerking willen verlenen aan de totstandkoming van publieke televisie in Brabant. Zodra hierover op grond van de uitkomsten van het overleg tussen NOS, ROOS (de samenwerkende regionale omroepen), IPO en Rijk besluiten kunnen worden genomen, zullen wij Provinciale Staten een voorstel voorleggen.

Met de exploitatie van regionale televisie zijn grote bedragen gemoeid. Uitgaande van een publieke basis voor regionale televisie zullen wij daarom bij de ondersteuning van provinciale televisie bepleiten om, daar waar mogelijk is, samen te werken met private partners. In deze lijn kan de economische dimensie van Brabant TV en het Brabant kanaal ook extra aandacht krijgen. Omroep Brabant heeft zich reeds uitgesproken deze richting ook te willen kiezen.

Vormgeving Brabantkanaal en omroepplan

Een IPO-startnotitie "Regionale televisie" (juni 1995) schetst voor het provinciaal beleid een tweesporen beleid. Spoor 1 is de regionale vensterprogrammering op een landelijk net. Een tweede spoor voor de provincies kan bestaan uit het stimuleren van een regionaal/lokaal medialandschap met samenwerking tussen de regionale omroep en lokale omroepen en het realiseren van een regionaal kabeltelevisiekanaal naast de vensterprogrammering. Ook de rijksoverheid roept in haar "Nationale actieplan elektronische snelwegen" op tot een actief beleid van alle bestuurslagen in ons land.

Uit het hiervoor genoemde onderzoeksrapport van een basisschets voor een publiek "Brabantkanaal" blijkt dat onze regio door een combinatie van factoren een uitstekende voedingsbodem kan zijn voor een gebundeld initiatief op het terrein van de elektronische media via een publiek provinciaal televisiekabelkanaal. Bij gebleken wenselijkheid en haalbaarheid van een publiek kanaal zal de provincie overwegen financiële medewerking verlenen aan de totstandkoming van een Brabantkanaal. Dit staat los van de financiering van Brabant TV waarvoor de NOS startfinanciering wil bieden.

Wij zijn daarnaast bereid om de mogelijkheden tot samenwerking tussen de regionale omroep en de lokale omroepen in de komende periode, in samenwerking met de gemeenten, uit te werken in een provinciaal omroepplan. Dit omroepplan kan een totaalplan zijn voor de samenwerking tussen regionale omroep en de lokale omroepen in Brabant. Deze samenwerking is in een aantal gemeenten reeds vormgegeven en kan betrekking hebben op gezamenlijke verkoop van reclamezendtijd, programmatische uitwisselingen en wederzijdse bijstand. Een "Brabantkanaal" biedt daarnaast verschillende mogelijkheden voor samenwerking die uitgewerkt en beschreven kunnen worden in het provinciaal omroepplan.

10: CULTUURCONVENANTEN

- Cultuurconvenanten 1997-2000

In paragraaf 6 over samenwerking in het algemeen zijn de cultuurconvenanten reeds aan de orde geweest. In deze paragraaf gaan wij hier nader op in.

Voor de periode 1997-2000 wordt een breed cultuurconvenant voorbereid tussen het Ministerie van OCW en Zuid-Nederland. Drie hoofdpunten bezien vanuit het Zuiden zullen zijn:

A. Vastgestelde basisinstellingen;

Evenredige beschikbaarheid (ten opzichte van andere regio's) van rijksmiddelen ten behoeve van de vastgestelde basisinstellingen;

B. Fondsen voor stimulering van produktie en afname;

Evenredige beschikbaarheid van rijksmiddelen uit fondsen voor produktie-initiatieven via het afzonderen van een deel van het rijksbudget voor het Zuiden;

C. Samenwerking bestuurlijke partners

Samenwerking op speerpunten/accenten van bestuurlijke partners in Zuid-Nederland.

Ad A. Vastgestelde basisinstellingen;

Het rijk is primair verantwoordelijk voor de produktie van grootschalige kunst- en kunstproducties met een landelijke uitstraling. Voor Brabant zijn dat Het Brabants Orkest, Het Zuidelijk Toneel, Opera Zuid en de dansgroep RAZ. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de afname van de kunst (accommodaties en programmabudgetten).

Ad B. Fondsen voor stimulering van produktie en afname;

De cultuurconvenanten vormen een belangrijk accent in ons beleid en zijn bepalend voor onze ondersteuning van kunstproduktie, vooral op het gebied van de podiumkunsten én de beeldende kunsten. Zoals wij eerder aangaven leidt de groeiende samenwerking tussen de drie overheden tot een toenemend besef van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het scheppen van gunstige voorwaarden voor de kunstproduktie, om zodoende problemen en lacunes op dit gebied te helpen oplossen. Daarom overwegen wij om de provinciale gelden voor de produktietaak te besteden in overleg met de betreffende landelijke 'matching funds' (fondsen die worden gevoed door rijk en door provincies met een uitgavebeleid op basis van inhoudelijke overeenstemming tussen de partners).

Om versnippering tegen te gaan en middelen effectiever te kunnen inzetten hebben wij bij het overleg over het convenant cultuur OCW - Zuid-Nederland 1995-1996 gepleit voor compartimentering van de landelijke fondsen (het afzonderen van een deel van het budget) voor het Zuiden. Het Rijk heeft zich op dit punt tot dusver terughoudend opgesteld. Toch zijn wij van mening dat met het vormen van een regionaal fonds voor het Zuiden de betrokken overheden tot een optimale en flexibele samenwerking kunnen komen. Wij gaan ervan uit, dat hiermee meer dan in het verleden rijksmiddelen beschikbaar komen om perspectiefvolle en levensvatbare produktie-initiatieven te ondersteunen.

Afname- en publieksbeleid: Wij hebben over dit onderwerp een ongevraagd advies ontvangen van de Raad WOC.²² Hierin wordt bepleit om voor de gehele sector van podiumkunsten een meer geïntegreerd afname- en publieksbeleid te voeren, onder meer door versterking van de rol van Theater Netwerk Nederland (TNN). Inmiddels heeft ook de adviescommissie bij het verdeelprogramma cultuur ons hierover positief geadviseerd. Wij zullen na overleg met de Brabantse convenantpartners hierover een definitief standpunt innemen. De beoogde versterking van de positie en activiteiten van TNN in en voor Noord-Brabant sluit overigens goed aan bij landelijke ontwikkelingen, waarbij rijk en provincies tot een goede afstemming willen komen van de ondersteuning van TNN.

Wij overwegen om ingaande 1996 f 100.000,- te bestemmen voor versterking van het werk van TNN voor podia in met name de kleine en middelgrote steden. Het is van belang om te bevorderen dat ook deze podia een goed aanbod presenteren.

Produktiehuis: De positieve ontwikkelingen in het theaterklimaat (toneel en dans) in onze provincie hebben in het veld ook tot gezamenlijke erkenning van enkele knelpunten geleid. Het werkveld ziet graag meer afstemming tussen de overheden, een meer flexibel subsidiesysteem, meer algemene ondersteuning (vooral voor startende theatermakers) en meer integraal beleid voor de hele bedrijfstak. Een breed gedragen vertegenwoordiging van het theaterveld in Noord-Brabant (podia, groepen, TNN) heeft een plan voor een Produktiehuis opgesteld getiteld: "Van Bisproducties naar Produktiehuis Noord-Brabant".

Zo'n produktiehuis zou de volgende taak kunnen hebben:

- Bevordering van produktie door het, gemandateerd door de provincie, verstrekken van produktiesubsidies (de zogenaamde subsidieverdeeltaak).
- Het leveren van ondersteunende diensten aan individuele theatermakers en theatergroepen die werken in Noord-Brabant.
- Het bevorderen van de afzet van de produkties van deze groepen in heel Brabant (grote én kleine steden).

De financiën voor een produktiehuis zouden in dit plan moeten komen van provincie en het rijk binnen het nieuwe Kunstenplan 1997-2000, uitgaande van de hiervoor genoemde matching-funds-constructie.

Wij zien interessante mogelijkheden in dit plan, dat overigens nog wel nadere uitwerking behoeft. Het kan leiden tot een ambitieuze samenwerking tussen podia en werkplaatsen in 's-Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven waarmee verworvenheden een extra dimensie krijgen en enkele knelpunten worden opgelost. Er kan een landelijke voorbeeldwerking van uitgaan. Gesteund door een positief advies van de adviescommissie bij het verdeelprogramma cultuur zullen wij na overleg hierover met het rijk en de centrumgemeenten een definitief standpunt innemen. Hierbij wordt er naar gestreefd in 1996 een start te maken met een produktiehuis.

Voor het produktiehuis-initiatief ramen wij voorlopig ingaande 1996 f 190.000,- extra. Dit bedrag is een aanvulling zijn op de f 635.000,- die binnen het

²² "Advies over de professionele podiumkunsten in Noord-Brabant", Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur, 's-Hertogenbosch juni 1995.

verdeelprogramma cultuur beschikbaar zijn voor een produktiehuis (f 470.000,-- voor produktie en f 165.000,-- voor presentatie).

Als gevolg van deze extra raming voor het produktiehuis, die niet ten laste komt van het verdeelprogramma, houdt de adviescommissie meer middelen over voor incidentele aanvragen. Om tegemoet te komen aan de grote vraag op het verdeelprogramma cultuur zijn wij bereid dit programma vanaf 1996 structureel extra te verhogen met een bedrag van f 60.000,-- voor culturele activiteiten en kunstproduktie.

C. Samenwerking bestuurlijke partners

De samenwerking met de grote gemeenten in Noord-Brabant in het kader van het cultuurconvenant 1997-2000 moet leiden tot het aanpakken van speerpunten en accenten in het beleid van deze steden. Gezien de culturele centrumfunctie van deze steden is de provincie bereid met een deel van de extra cultuurmiddelen te investeren in deze samenwerking. Voor dit doel hebben wij vanaf 1997 f 359.000,-- gereserveerd. Ook het afname- en publieksbeleid en de produktiehuis-resultaten komen voor een belangrijk deel ten goede aan de bestuurlijke convenantpartners in Noord-Brabant.

Overgangsjaar 1996

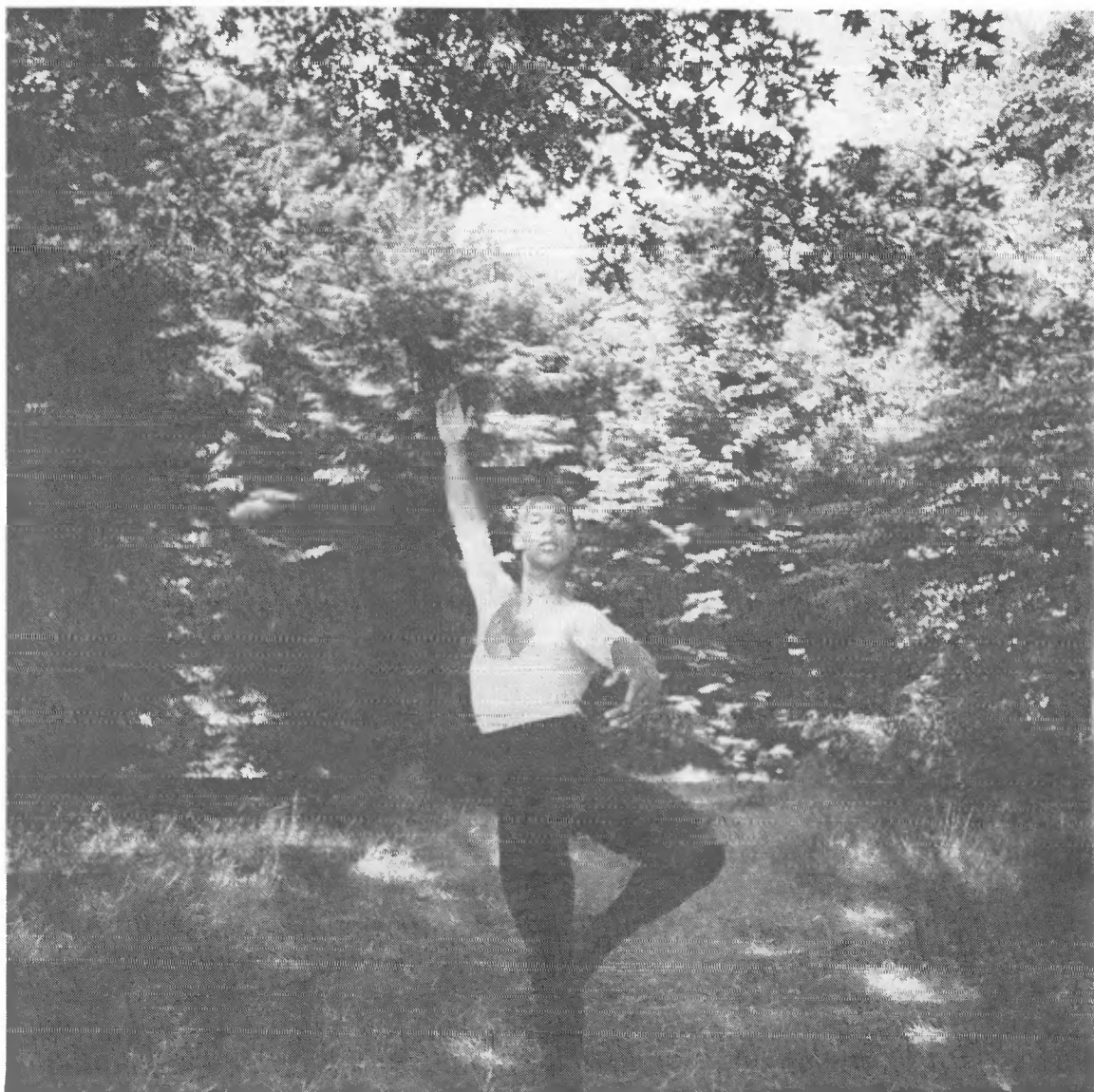
In het overgangsjaar 1996 op weg naar een cultuurconvenant 1997-2000 willen wij enkele incidentele voorzieningen treffen.

Het Brabants Orkest: Als basisvoorziening is Het Brabants Orkest een van de toonaangevende regionale orkesten in Nederland. Deze voor onze provincie zo belangrijke culturele voorziening verkeert in een knellende financiële situatie. Tijdig vóór ingang van het nieuwe Kunstenplan 1997-2000 dient deze situatie te worden verbeterd om het orkest in een goede uitgangspositie voor dit nieuwe plan te brengen. Bureau Berenschot heeft in opdracht van de provincie en de vier Brabantse centrumgemeenten vastgesteld dat Het Brabants Orkest, na het doorvoeren van een aantal bezuinigingsmaatregelen, voor 1995 en 1996 een tekort zal hebben van circa f 300.000,- wegens onvoldoende rijkssubsidie voor de toegestane 79 formatieplaatsen.

Hoewel Het Brabants Orkest volledig onder verantwoordelijkheid van de rijksoverheid valt hebben de Brabantse convenantpartners zich willen inspannen om eenmalig de helft van het genoemde tekort te dekken, onder voorwaarde dat het Rijk ook 50% voor zijn rekening neemt. In een verdeling gemeenten/provincie van ieder de helft van dit eenmalige steunbedrag heeft deze toezegging voor de provincie een financiële consequentie van f 150.000,-- in 1996. Nadrukkelijk stellen wij dat het hier gaat om een incidentele eenmalige bijdrage in de huidige kunstenplanperiode.

Stimulerings-impulsen: In deze nota zijn een aantal onderwerpen genoemd die extra impulsen verdienen maar welke niet kunnen meedelen in de extra structurele middelen. Enkele deelgebieden willen wij daarom in 1996 van een incidentele impuls voorzien. Hiervoor reserveren wij in 1996 f 209.000,--.

SAMENVATTING

SAMENVATTING

De achtergronden

Cultuur vormt het cement in de samenleving; het versterkt de maatschappelijke samenhang. Deze functie van cultuur neemt in belang toe als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Het bevorderen van de toegankelijkheid van waardevolle cultuuruitingen en nieuwe generaties hiermee vertrouwd maken is een cultuurtaak van de overheid.

De samenleving ondergaat in de huidige tijd ingrijpende veranderingen onder invloed van verschillende factoren. Vier daarvan vragen voor cultuurbeleid in het bijzonder aandacht: de migratie, de dreigende tweedeling in de samenleving, de toename van de informatievoorziening en de expansie van de bebouwde omgeving. Op basis van het beleidsaccoord 1995-1999 zijn een aantal uitgangspunten voor cultuurbeleid opgesteld:

*** bevordering cultuurparticipatie;**

Een veelzijdig cultureel aanbod vergroot de participatie in belangrijke mate. Deelname aan cultuur verhoogt de kwaliteit van het bestaan, ook voor mensen die langs de kant staan. Het gaat er om meer mensen te laten profiteren van de culturele mogelijkheden door extra inspanningen te richten op bevolkingsgroepen die nog weinig participeren. Het is zaak om steeds nieuwe methoden toe te passen om de belangstelling van de jeugd te wekken.

*** bevordering integrale aanpak & samenwerking;**

Cultuur is een beleidsveld waarop de provincie een sterke rol vervult. Die kracht kan alleen goed ontwikkeld worden in samenwerking met gemeenten, andere provincies, rijk en het culturele werkveld. Ook door een integrale aanpak op de beleidsterreinen onderwijs, welzijn, ruimtelijke ordening en economie.

*** profilering cultuur in Brabant;**

De Raad WOC geeft aan dat een eigen, steeds evoluerende culturele identiteit van belang is omdat mensen zich moeten kunnen hechten aan zaken die voor hen van waarde zijn. "Identiteit" vertalen wij met "profiel" en dit regionale profiel hanteren wij als verzamelbegrip voor die elementen in de (regionale) cultuur die deze tot herkenbare eenheid maken. Regionale profilering is belangrijk in het cultuurbeleid.

De beleidsrichting

Infrastructuur: De steunfunctie-instellingen en basisvoorzieningen vormen samen de culturele infrastructuur op provinciaal niveau. Met de veranderingen in de samenleving verandert ook de behoefte aan ondersteuning door de steunfunctie-instellingen en het aanbod van basisvoorzieningen. Voor de ontwikkeling van de infrastructuur zijn de volgende opties opgesteld:

Muzieksteunpunt: In overleg met de Adviescommissie Cultuur en de Raad WOC zullen wij bezien of Brabant Pop en de instellingen voor nieuwe muziek en jazz ondersteund kunnen gaan worden als steunfunctie-organisatie met gelijktijdige clustering van de totale muzieksector (hedendaagse én klassieke muziek) via een organisatorisch verband.

Samenwerking Cultuureducatie: De verbinding tussen het Centrum voor Amateurkunst (CVA) en het Brabants Instituut Steunfunctie Kunstzinnige Vorming (BISK) ligt in een "cultuureducatief traject": culturele vorming van de peuterperiode tot latere leeftijd. De Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur wordt gevraagd om het werk van BISK en CVA gelijktijdig te evalueren en daarnaast een advies te geven voor een integraal beleid cultuureducatie.

Steunfunctie monumentenzorg: De monumentenwacht oefent steunfunctietaken uit in Noord-Brabant. In de komende periode wordt de definitieve rol die de monumentenwacht kan spelen in een (de-)centraal steunpunt voor de monumentenzorg bezien. De provincie streeft naar een geïntegreerd provinciaal steunpunt.

Samenwerking cultuurbehoud: De Brabantse Museumstichting en de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening willen tot vormen van samenwerking komen. Met waardering voor dit initiatief wordt bezien hoe wij hier een bijdrage aan kunnen leveren.

Brabant TV: Of Omroep Brabant naast de radio-poot een tv-poot kan bouwen zal begin 1996 duidelijk worden. De provinciale infrastructuur zal met provinciale televisie een belangrijke versterking en kwaliteitsimpuls kunnen krijgen.

Samenwerking letterenbeleid: Met handhaving van de huidige rol voor Het Noordbrabants Genootschap (verdeeltaak voor produktie en activiteiten), wordt een impuls aan het letterenbeleid bezien in samenhang met de veranderende taak van de Provinciale Bibliotheekcentrale. Een aparte steunfunctie voor letteren is niet gewenst.

Herschikking bibliotheekbeleid: Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen (opkomst kijkcultuur, bedreiging leescultuur) en bestuurlijke vernieuwing (gemeentelijke herindeling) zullen in de komende periode de steunfuncties bibliotheekbeleid nader toegespitst worden op de uitgangspunten van cultuurbeleid.

Heroverweging van de ondersteuning van de wetenschappelijke steunfunctietaak van de bibliotheken in Eindhoven en Tilburg ten behoeve van een nadere prioriteitsstelling op dit terrein wordt bezien.

Samenwerking: De provincie verwacht veel van samenwerking met andere overheden. Door de procesmatige wijze van gezamenlijk opereren in Zuid-Nederland en de formalisering in een convenant kunnen verschillende voordelen gerealiseerd worden. In de rol van subsidiërende overheid, wil de provincie zich

ook open opstellen voor samenwerking met de partners in het werkveld.

De contacten met andere provincies richten zich voornamelijk op gezamenlijke besluitvorming met het oog op het versterken van de cultuur van de drie Zuidelijke provincies in het Kunstenplan.

De samenwerking met Vlaanderen is vooral gericht op uitwisseling van culturele activiteiten en op samenwerkingsprojecten.

In de internationale relaties van de provincie in het algemeen zal de culturele dimensie, mede ter promotie van de provincie op andere terreinen, nadrukkelijker dan in het verleden aandacht krijgen.

De accenten

Cultuureducatie: De provincie heeft de overtuiging dat cultuur van grote waarde is voor de burger, vooral voor de jeugd die in een steeds complexere maatschappij wegwijs moet worden. Maatregelen die cultuureducatie bevorderen hebben daarom prioriteit. De provinciale rol is er een van stimuleren, ondersteunen, het mogelijk maken van voorbeeld- en proefprojecten en het toetsen van het beleid. Voor proefprojecten voor bevordering van cultuurparticipatie stellen wij in de komende periode eenmalige bedragen beschikbaar.

Cultureel Erfgoed: Het culturele erfgoed vormt de kern van onze cultuur. Alleen vanuit kennis van de eigen cultuur kan het tot vruchtbare uitwisseling met andere culturen en cultuurvernieuwing komen. Het bewaren en toegankelijk maken van het culturele erfgoed zijn daarom van het grootste belang.

Monumentenzorg; Een schets van het voorgenomen nieuwe beleid is als volgt:

A. Instellen van een onderhoudsfonds monumenten Noord-Brabant;

Voor de preventieve monumentenzorg willen vanaf 1996 middelen inzetten via een provinciaal onderhoudsfonds monumentenzorg. De voorkeur daarbij gaat uit naar onverwacht en tegenvallend onderhoud aan de hand van rapporten van de Stichting Monumentenwacht. De provincie is voornemens om het merendeel van de nieuw beschikbare middelen te besteden aan dit onderhoudsfonds voor de monumenten die onder de bewaking van de monumentenwacht vallen.

B. Het totstandbrengen van een steunpunt monumentenzorg Noord-Brabant;

De provincie neemt, samen met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, deel aan een experimenteel steunpuntennetwerk monumentenzorg. Dit kan uitgroeien tot een Steunpunt Monumentenzorg Noord-Brabant.

C. Het voeren van een integraal monumentenbeleid;

Met nieuwe inzet zal vorm worden gegeven aan integrale monumentenzorg, dat wil zeggen dat bij provinciale ruimtelijke ordeningsplannen en milieueffectrapportages, landinrichtingsplannen e.d. de cultuurhistorische aspecten en archeologische waarden expliciet worden meegewogen.

Cultuurtoerisme: Via een integrale aanpak binnen het provinciale beleid zal dit extra aandacht krijgen. De uitwerking van een plan op dit terrein is bij uitstek een taak voor het Brabants Bureau voor Toerisme in samenwerking met het culturele werkveld.

Museumbeleid: In het kader van het behoud en het toegankelijk maken van ons culturele erfgoed vervullen musea een onmisbare rol. De provincie is van plan de bestaande beleidsopzet ongewijzigd te handhaven. Dat wil zeggen: naast continuering van de zorg voor het Noordbrabants Museum, ook inspanning voor het Brabantse museumbestel. In de loop van 1996 zal wederom een notitie worden uitgebracht, waarin wij het te voeren beleid in onderlinge samenhang zullen actualiseren.

Cultuur en geschiedbeoefening: De profilering van cultuur in Brabant is aange-merkt als een van de uitgangspunten van cultuurbeleid. Naast meer omvangrijke impulsen aan monumentenzorg wil de provincie ook met de ondersteuning van de cultuur- en geschiedbeoefening invulling geven aan dit uitgangspunt. Met het oog op de jeugd en de nieuwe Brabanders wil de provincie de relatie tussen dit beleid en de cultuurparticipatie, c.q. de cultuureducatie versterken.

Brabant TV / Brabantkanaal: De situatie komt in zicht waarin de Brabanders gebruik kunnen maken van Brabant TV (met een nieuws- en informatieprogramma van 1 uur per dag) dat gepositioneerd is op een Brabant kanaal (dat 24 uur per dag publieke informatie biedt met een berichtenkrant, thema-uitzendingen, herhalingen van Brabant TV en provinciale teletekst).

Bij realisatie van deze initiatieven wordt er een grote stap voorwaarts gemaakt op het gebied van participatiebevordering. Onderzocht wordt of met Noordbrabantse gemeenten en (provinciale) organisaties kan worden samengewerkt in de opzet van een Brabantkanaal. Dit kan in aanvang reeds ruime mogelijkheden bieden, maar bovendien in een groeimodel leiden tot nieuwe stappen op de elektronische snelweg. De economische en culturele betekenis hiervan is groot.

Omroepplan: De provincie is bereid om de mogelijkheden tot samenwerking tussen de regionale omroep en de lokale omroepen in de komende periode, in samenwerking met de gemeenten, uit te werken in een provinciaal omroepplan. Dit omroepplan kan een totaalplan zijn voor de samenwerking tussen regionale omroep en de lokale omroepen in Brabant.

Cultuurconvenanten: Voor de periode 1997-2000 wordt een breed cultuurconvenant voorbereid tussen het Ministerie van OCW en Zuid-Nederland. Drie hoofdpunten bezien vanuit het Zuiden zullen zijn:

- * Evenredige beschikbaarheid van rijksmiddelen ten behoeve van de vastgestelde basisvoorzieningen;
- * Evenredige beschikbaarheid van rijksmiddelen uit fondsen voor produktie-initiatieven via het afzonderen van een deel van het rijksbudget voor het Zuiden;
- * Ondersteuning van speerpunten/accenten van bestuurlijke partners in Zuid-Nederland.

De cultuurconvenanten vormen een belangrijk accent in ons beleid en zijn bepalend voor onze ondersteuning van kunstproductie.

Produktiehuis: Een breed gedragen vertegenwoordiging van het theaterveld in Noord-Brabant (podia, groepen, TNN) heeft een plan voor een Produktiehuis opgesteld dat de volgende taak zou kunnen hebben:

- Bevordering van produktie door het, gemandateerd door de provincie, verstrekken van produktiesubsidies (de zogenaamde subsidieverdeeltaak).
- Het leveren van ondersteunende diensten aan individuele theatermakers en theatergroepen die werken in Noord-Brabant.
- Het bevorderen van de afzet van de produkties van deze groepen.

De financiën voor een produktiehuis zouden in dit plan moeten komen van provincie en het rijk binnen het nieuwe Kunstenplan 1997-2000.

Wij zien interessante mogelijkheden in dit plan, dat overigens nog wel nadere uitwerking behoeft. Gesteund door een positief advies van de adviescommissie bij het verdeelprogramma cultuur zullen wij na overleg hierover met het rijk en de centrumgemeenten een definitief standpunt innemen.

Afname- en publieksbeleid: In een advies van de Raad WOC wordt gepleit om voor de gehele sector van podiumkunsten een meer geïntegreerd afname- en publieksbeleid te voeren, onder meer door versterking van de rol van Theater Netwerk Nederland. Ook stelt de Raad WOC voor om een fonds te vormen voor podiumkunsten. Ook de adviescommissie bij het verdeelprogramma cultuur heeft ons hierover positief geadviseerd. Na overleg met de Brabantse convenantpartners neemt de provincie hierover een definitief standpunt in.

Het Brabants Orkest: Deze voor onze provincie zo belangrijke culturele voorziening verkeert in een knellende financiële situatie. Hoewel de subsidiëring van Het Brabants Orkest volledig onder verantwoordelijkheid van de rijksoverheid valt willen de Brabantse convenantpartners zich inspannen om eenmalig de helft van het genoemde tekort te dekken. In een verdeling gemeenten/provincie van ieder 50% van dit eenmalige steunbedrag heeft deze toezegging voor de provincie een financiële consequentie van f 150.000,-- in 1996.

De middelen

In het beleidsaccoord 1995-1999 is het budget voor cultuur structureel met twee miljoen gulden verhoogd. Deze middelen worden als volgt besteed:

1. Voor nieuw beleid monumentenzorg wordt vanaf 1997 jaarlijks f 1 miljoen gulden ter beschikking gesteld. Het merendeel van deze middelen zal ten goede komen aan een provinciaal onderhoudsfonds monumenten. In 1996 is f 500.000,-- beschikbaar.

2. Voor nieuw beleid cultuur is jaarlijks f 1.000.000,-- beschikbaar.

Met de najaarsnota 1995 is van dit bedrag reeds f 13.000,-- besteed voor het verzamelen van statistische gegevens podiumkunsten. Ook is van deze middelen f 30.000,-- structureel gereserveerd voor de herhuisvesting van BISK. Daarnaast is f 48.000,-- structureel toegekend aan de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening. Voor nieuw beleid cultuur resteert na aftrek van deze bedragen een bedrag van f 909.000,--.

Hiervan wordt f 200.000,-- besteed aan proefprojecten cultuureducatie.

Voor het produktiehuis-initiatief hebben wij ingaande 1996 f 190.000,-- gereserveerd en voor TNN f 100.000,--.

Het budget voor het verdeelprogramma cultuur wordt vanaf 1996 structureel verhoogd met een bedrag van f 60.000,-- voor culturele activiteiten en kunstproductie. Voor samenwerking met bestuurlijke partners in Noord-Brabant in het kader van het cultuurconvenant 1997-2000 hebben wij vanaf 1997

f 359.000,-- per jaar gereserveerd. Voor Het Brabants Orkest is in 1996 incidenteel f 150.000,-- beschikbaar. Tenslotte reserveren wij voor incidentele subsidies in 1996 een bedrag van f 209.000,--.

Bijlage 1

BEGROTING 1996

BELEIDSONDERDEEL 22 "CULTUUR"
UITGAVEN (exclusief loontrends)

Begr.nr.	Naam begrotingspost	Begroting 96
<u>KUNSTEN</u>		
08319e	Kunstenplan (Opera Zuid)	500.000
08315a	Federatie Kunstbeoefening door Amateurs	1.063.405
08435c	Brabants Instituut Steunfunctie Kunstz. Vorming	1.696.610
08435e	Subsidies creative vorming	26.520
08314a	Uitgaven notitie Beeldende Kunst	3.302.996
08319a	Nieuwe Brabantse Kunst Stichting	759.040
08317a	Verdeelprogramma Cultuur	3.872.785
08317b	Beleidsaccord Cultuur	909.000
08390d	Bijdrage aan CBS-integratieproject	13.000
		12.143.356
<u>CULTUUR BEHOUD</u>		
08324a	Monumentenrestauraties/onderhoudssubsidies	776.870
08336a	Kosten oudheidkundig bodemonderzoek	157.950
08329d	Kosten Monumenten Selectie Project	39.573
08329a	Monumentenwacht Nrd.-Brabant	864.270
08334d	Brabantse Museum Stichting	385.353
08334c	Subsidies t.b.v. museumcollecties	383.790
08333a	Subsidie Noordbrabants Museum	2.660.600
08334e	Noordbrabants Natuurmuseum	22.530
08337a	Provinciale Geschiedschrijving	27.000
08339a	Stichting Brabants Heem	62.320
08339a	Noord-Brabant Genootschap	74.720
08339a	Brabantse Regionale Geschiedbeoefening	486.710
08339a	Katholieke Universiteit Brabant, Brabant Collectie	685.440
08335a	Woordenboek Brabantse Dialecten	44.140
08329g	Bijdrage Kasteel Heeswijk	500.000
		7.171.266
<u>MEDIA</u>		
08004a	Stichting Regionale Omroep Brabant	9.328.000
08004b	Bijdrage verdeeldienst: bestuurskosten SROB	43.500
08414a	Provinciale Bibliotheek Centrale	7.835.120
08415a	Wetenschappelijke Steunfunctie Bibliotheken	729.841
		17.936.461
<u>CULTUUR ALGEMEEN</u>		
08302b	Kosten adviescommissies Cultuur	53.560
08309b	Cultuur Centraal / Internationalisering	246.187
08304b	Nieuwsbrief Buren van het Alg. Ned. Congres	15.660
080091/08009j	Subsidies t.b.v. ontwikkelingssamenwerking	212.760
08002b	Adviesraad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur	391.180
08009c	Wachtgeld 1987	300.000
	Apparaatskosten (inclusief Monumenten Selectie Project)	2.065.849
		3.285.196
=====		
TOTAAL		40.536.279

**Bijlage 2: Overzicht van de uitvoering van de aanbevelingen
Nota Kunst in Cultuur uit 1989**

TERUGBLIK NOTA KUNST IN CULTUUR (1989)

Beleidsaanbevelingen voor algemene aspecten van cultuurbeleid	Terugblik 1995
a. Aandacht schenken aan nieuwe ontwikkelingen binnen de verschillende kunstvormen	Dit is vooral via de subsidie-verdeelprogramma's gerealiseerd.
b. Een stimulerend beleid voeren ten aanzien van sponsoring	Dit is vertaald in het subsidievolumebeleid en budgetsubsidiebeleid.
c. Meer samenwerking met de 4 grote gemeenten met name op de beleidsterreinen podiumkunsten en beeldende kunsten; de 4 grote gemeenten om een profilering verzoeken op het terrein van kunst en cultuur.	Is uitgevoerd; zie o.m. convenant; profileringsdiscussie is gaande.
d. Meer nadruk op subsidiëring van projecten/activiteiten, naast een minimaal noodzakelijk infrastructuur van institutionele subsidiëring; aandacht voor rol en werkwijze adviescommissies	De verhouding infrastructuur en activiteiten blijft punt van aanhoudende zorg; een nieuwe verdeelprogrammasystematiek is in 1995 ingevoerd: er is nu een integraal programma en een adviescommissie.
e. Meewerken aan culturele evenementen en manifestaties van landelijke en internationale betekenis	Werkcongres samenwerking provincies-gemeenten podiumkunsten; Brabant Perspectief; Dialectendag; Germinations; Samenwerking Zuid-Nederlandse provincies.
f. Grotere betrokkenheid van de provincie bij de voorbereiding van ontwikkelingsprojecten of grootschalige evenementen	200 jr Noord-Brabant; Brabant Bevrijd 50.
g. Meer samenwerking met relevante beleidsterreinen als economie, recreatie, toerisme, stads- en dorpsvernieuwing, werkgelegenheid	Enkele aanzetten zijn gegeven (museumpromotieproject, 1%-regeling voor archeologie en beeldende kunst, cultuurhistorisch toerisme, excursie Ruimte voor Kwaliteit, monumentenzorg), vergt meer aandacht.
h. Verandering bepleiten in de spreiding van het landelijk kunstaanbod	Is uitgevoerd in samenwerking met de provincies Limburg en Zeeland.
i. Opname van kunst- en cultuurbeleid in de promotie-activiteiten van het provinciebestuur.	Gebeurt nog te veel ad-hoc.
j. Anticiperen op een euregionaal voorzieningengebied	Is onderdeel van het internationaliseringsbeleid cultuur.
k. Verbreding van kunst- en cultuurbeleid door meer nadruk op en samenhang in cultuureducatie bevorderen o.a. door voorlichting	Is in gang gezet, zal spoedig een extra impuls krijgen.
l. Het aantal vrouwen in commissies, besturen e.d. vergroten	Is uitgevoerd, er is een databank voor vrouwelijke bestuursleden opgezet.
m. Culturele minderheidsgroepen attenderen op subsidiemogelijkheden voor culturele activiteiten	Is uitgevoerd.

Beleidsaanbevelingen per deelterrein	Terugblik 1995
Podiumkunsten	
algemeen	
<p>1. Bezien of verruiming van de financiële middelen voor podiumkunsten algemeen en voor honorering op projectbasis van personeelslasten van beroepskunstenaars en voor een zakelijk steunpunt afzet- en deskundigheidsbevordering in het bijzonder mogelijk is; nader standpunt op basis van aan te passen notitie podiumkunsten.</p>	<p>m.i.v. 1992 kwamen extra middelen Kunst in Cultuur/Internationalisering f 200.000,--, m.i.v. 1993 f 250.000,--, m.i.v. 1994 f 300.000,-- Steunpunt ad f 70.000,-- is voor 1993 en 1994 hiervan onderdeel; m.i.v. 1993 zijn er tot en met 1996 jaarlijks f 500.000,-- extra kunstenplangelden beschikbaar t.b.v. Opera Zuid.</p>
muziek	
<p>2. De totstandkoming van een volwaardige symfonische orkestvoorziening alsmede van een operavoorziening voor het zuiden van Nederland bij het rijk bevorderen;</p>	<p>Dit is een punt van aanhoudende zorg en aandacht en onderdeel van de conventantonderhandelingen.</p>
<p>3. Nieuwe initiatieven op het terrein van de totstandkoming en uitvoering van Brabantse composities ondersteunen;</p>	<p>Wordt uitgevoerd door de Stichting Nieuwe Muziek Brabant.</p>
<p>4. Op het terrein van de kamer- en orgelmuziek bevorderen dat aanvragen voor concerten die een verbreding van het reeds bestaande aanbod inhouden in circuitvorm plaatsvinden.</p>	<p>Wordt uitgevoerd via Stichting Het Brabants Orgel en kamermuziekcircuit.</p>
theater	
<p>5. Verruiming van de financiële middelen voor kinder- en jeugdtheater zou nodig zijn; aandacht voor rijksbijdrage theater en voor uitvoering aanbevelingen Zuidelijke Theaterinfrastructuur.</p>	<p>M.i.v. 1990: + f 75.000,-- M.i.v. 1991: + f 150.000,--; Inmiddels is cofinanciering gerealiseerd</p>
dans	
<p>6. De totstandkoming van een danswerkplaats en een middelgrote dansgroep of dansonderneming binnen onze provincie bij het rijk bevorderen.</p>	<p>M.i.v. 1 juli 1990 vult RAZ dit in.</p>
Letteren	
<p>7. Duidelijker formulering van de beleidsdoelstelling in de sector Letteren; nadere standpuntbepaling op basis van afzonderlijke notitie.</p>	<p>Er is in 1990 een (eerste) beleidsnotitie letteren uitgebracht. De middelen voor letteren zijn ingaande 1995 als verdeelsubsidie beschikbaar gesteld aan het Noordbrabants Genootschap. Positionering van letterenbeleid als onderdeel mediabeleid in notitie "Met het oog op de Brabanders" 1994.</p>
<p>8. De subsidiëring van deel II van het Woordenboek Brabantse Dialecten beperken tot en met 1994 (via afkoop) en bedrag toevoegen aan verdeelprogramma (o.m. letteren)</p>	<p>Afkoop deel II is uitgevoerd; inmiddels wordt deel III gesubsidieerd, waarmee de provincie ertoe bijdraagt dat dit onderzoeksproject zal worden voltooid.</p>
Beeldende kunst	
<p>9. De rijks gelden voor beeldende kunst die via decentralisatie in het provinciefonds komen, blijven in beginsel voor die sector.</p>	<p>Vanaf 1989 zijn de gelden voor 100% in de sector besteed, er ligt een verlengingsbesluit voor 1993 t/m 1996.</p>

Beleidsaanbevelingen per deelterrein	Terugblik 1995
10. Tijdige evaluatie van het beleid is gewenst.	Is uitgevoerd met de notitie BK van augustus 1992, voorafgegaan door PON-evaluatie en WOC-advies.
11. Profileren van de taken van NBKS afgestemd op het overige beeldende kunstbeleid binnen onze provincie; aandacht voor het financiële niveau van deze instelling.	Is uitgevoerd met de aanvaarding van het Ondernemingsplan 1994/1997 van de NBKS in november 1994. Ingaande 1995 heeft de NBKS een subsidieverdeeltaak gekregen.
12. Aandacht voor de aankleding van de publieke ruimte uit andere dan specifieke kunstbudgetten: binnen het beschikbare wegebudget bij projecten van enige omvang in de orde van grootte van 1% per project mogelijkheden bezien; hierbij ook de mogelijkheid van toepassing voor archeologische opgravingen betrekken.	1% regeling voor beeldende kunst en archeologie is ingevoerd.
Film en Fotografie	
13. Formulering van een duidelijk herkenbaar beleid, enerzijds gericht op productie en presentatie van fotografie en film, anderzijds gericht op het behoud van foto's en films, die voor de provincie van bijzondere artistieke en/of documentaire waarde zijn; nader standpunt op basis van afzonderlijke notitie;	Er werd in 1990 een (eerste) beleidsnotitie Fotografie en Film uitgebracht.
14. Subsidie-aanvragen voor fotografie en film zoveel mogelijk gezamenlijk in één verdeelprogramma onderbrengen; nadere standpuntbepaling in welk verdeelprogramma;	Inmiddels is er één verdeelprogramma.
15. Bevorderen dat documentaire foto's en films over Noord-Brabant in beheer komen van de Bibliotheek van de Katholieke Universiteit Brabant (KUB) ter ondersteuning van de daar ondergebrachte Brabantica-collectie; danwel (indien geëigend) van het Rijksarchief; danwel in beheer komen van het Noordbrabants Museum.	Is uitgevoerd. De zorg voor films en foto's is geïntegreerd in de zorg voor de Brabantica Collectie bij de KUB; er is daarmee een filmarchief tot stand gekomen. In samenwerking met de KUB is ook een start gemaakt met opdrachtverlening voor documentaire fotografie.
Musea	
16. Profileren provinciale taken Noordbrabants Museum;	Is gerealiseerd met besluitvorming over de beleidsnota 1993-1996 van het Noordbrabants Museum.
17. Relatief ruimere financiële vertaling van de meer generale verantwoordelijkheid voor het functioneren van het totale bestel (met prioriteit op projectsubsidieering resp. aanstelling van een praktijkconsulent);	Is gerealiseerd. Er zijn extra middelen beschikbaar gekomen voor het verlenen van projectsubsidies aan musea en voor versterking van het consulentenschap.
18. Bij de besteding van gelden voor recreatief-toeristische doeleinden (bijvoorbeeld TROP-gelden) meer aandacht voor musea;	Is uitgevoerd (o.a. museumpromotieproject, Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon, Biesbosmuseum, Sterrenwacht Hoeven, Groene Poort, Bezoekerscentrum Heusden).
19. Van het rijk meer aandacht vragen voor het museumbestel in Brabant (onder meer met betrekking tot het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum).	Is gerealiseerd en krijgt aandacht in de cultuurconvenanten.
Cultuur- en Geschiedbeoefening	
20. De totstandkoming stimuleren van een leerstoel Volkskunde aan de Katholieke Universiteit Brabant	Is gerealiseerd. De leerstoel is tot stand gekomen met een éénmalig subsidie van f 37.500,--.

Beleidsaanbevelingen per deelterrein	Terugblik 1995
Monumenten en Archeologie	
21. Nieuwe taak uitvoeren wanneer de restauratie-budgetten voor gemeenten die minder dan f 100.000,- van het rijk hiervoor zouden ontvangen, via de provincies zullen lopen. Hiervoor zal extra mankracht nodig zijn; nader standpunt in afzonderlijke notitie;	Wordt uitgevoerd. Notitie over evaluatie monumentenbeleid is begin 1994 in de cie 65 besproken.
22. Draaipremies toespitsen op niet bedrijfsmatig draaiende molens;	De draaipremie is verdubbeld, de regeling is niet op dat punt aangepast, er zijn nauwelijks bedrijfsmatig draaiende molens.
23. Bijstelling van het budget voor archeologische noodopgravingen uit restant budget draaipremies en opstellen nieuwe meldingskaart als meerjarenproject trachten te realiseren; 1%-regeling invoeren;	M.i.v. 1992 is budget structureel verhoogd met f 30.000,-; vernieuwde meldingskaart is in april 1993 verschenen; de 1% regeling is gerealiseerd.
24. De resultaten van het onderzoek naar een steunfunctiestructuur voor monumentenzorg te zijner tijd zonodig in ons beleid vertalen.	Is gebeurd: Stichting Monumentenwacht is nu ook steunfunctie-instelling.
Kunstbeoefening door amateurs, amateurkunst en kunstzinnige vorming	
25. De clustering bevorderen van steunfunctietaken binnen een centraal steunfunctie-instituut voor de kunstbeoefening door amateurs;	M.i.v. 1 januari 1990 gerealiseerd. Voor de jaren 1990 t/m 1992 ontvangt het CVA jaarlijks f 60.000,- incidenteel extra, vanaf 1993 f 110.000,- extra.
26. Bevorderen dat er voldoende geld is voor steunfunctie enerzijds en activiteiten anderzijds tezamen;	M.i.v. 1994 f 200.000,- extra waarvan f 110.000,- structureel t.b.v. CVA en f 90.000,- t.b.v. verdeelprogramma Cultuur.
27. Onderzoeken in hoeverre en op welke wijze tot samenwerking of integratie kan worden gekomen tussen de kunstbeoefening door amateurs en de kunstzinnige vorming (kunst en educatie); mogelijkheden voor verdere verbreding tot cultuureducatie stimuleren.	Blijft punt van aandacht gelet op recente ontwikkelingen in cultuureducatie. In het verleden stond de cie 65 cultuur gereserveerd t.o.v. samenwerking/fusie CVA/BISK i.v.m. recente start CVA. Die situatie is thans gewijzigd. De Raad WOC gaat e.e.a. onderzoeken.
Mediabeleid	
28. Het functioneren van Omroep Brabant in de nieuwe opzet, d.w.z. gericht op radio-uitzendingen voor de hele provincie, met aandacht volgen; gesprek op gang brengen onder meer over contacten met de Belgische Radio en Televisie (BRT).	Is uitgevoerd; binnen kader Zuidnederlandse/Vlaamse samenwerking is hiervoor aandacht. Door allerlei ontwikkelingen op media-gebied is het omroepbeleid in een in 1989 niet te voorziene stroomversnelling geraakt.

Algemene conclusies:

- De meeste aanbevelingen zijn gerealiseerd.
- Waar in 1989 sprake was van een situatie van ombuigingen, is de laatste jaren sprake van oplossen van incidentele en structurele knelpunten. Behalve de al in de tekst genoemde gerealiseerde claims zijn extra middelen beschikbaar gekomen voor:
 - Culturele infrastructuur grote steden (4 x f 500.000,- incidenteel);
 - Brabant Bevrijd (f 300.000,- incidenteel);
 - van Abbemuseum (f 500.000,- incidenteel, voorstel voorjaarsnota 1994);
 - Grote Kerk Breda (f 500.000,- incidenteel);
 - Monument Vught (f 140.000,- incidenteel);
 - Religieus Museum Uden (f 100.000,- incidenteel).

Bijlage 3: Schematisch overzicht van de infrastructuur

Bijlage 3

Schema 1 Infrastructuur

deelterrein	steunfunctie-instelling	basisvoorziening
KUNSTEN		
Podiumkunsten	← Brabant Pop * ← Nieuwe Muziek * Jazz en geïmproviseerde muziek * Produktiehuis/TNN* Brabantse Filmtheaters	
Beeldende kunst/fotografie	Nieuwe Brabantse Kunst Stichting *	
Vormgeving/Bouwkunst	geen	
Cultuureducatie	Brabants Instituut Steunfunctie Kunstzinnige Vorming /Federatie Kunstbeoefening door Amateurs	
CULTUURBEHEER/BEHOUD		
Musea	Brabantse Museum Stichting *	Noordbrabants Museum
Monumenten	Monumentenwacht	
Archeologie	Prov. Archeoloog	
Cultuur- en Geschiedbeoefening	Brabantse Regionale Geschiedbeoefening *	Brabant collectie
Archieven	Inspectie	
MEDIA		
Bibliotheekwerk	Provinciale Bibliotheek Centrale	
Omroep		Omroep Brabant
Letteren	geen	

* = instellingen met verdeelsubsidie, voor letteren: Noordbrabants Genootschap.

Schema 2: Activiteitensubsidiëring

VERDEELPROGRAMMA CULTUUR				
Flexibel volume dat staat onder advisering van de adviescommissie verdeelprogramma cultuur				
Exploitatiesubsidie voor instellingen met verdeelsubsidies	Verdeelsubsidies voor bijdragen aan activiteiten van onder meer derden	Activiteiten met termijnsubsidie bijv. op grond van convenanten met het rijk	overige incidentele activiteiten	opdrachten
Brabant Pop Stg. Nieuwe Muziek Stg. Jazz en geïmproviseerde muziek TNN Ver. Brabantse Filmtheaters	t.b.v. de deelterreinen podiumkunsten, film, beeldende kunst, musea, geschiedbeoefening, letteren	bijv. Raz, Artemis	t.b.v. deelterrein kunsteducatie, amateurkunst	kunstopdrachten voor specifieke activiteiten

OVERIGE ACTIVITEITENSUBSIDIERING

<p align="center">SUBSIDIEREGELING MUSEUMCOLLECTIES</p> <p>Musea die aan bepaalde criteria voldoen kunnen subsidie ontvangen voor aankoop voor, restauratie en conservering van hun collectie. Het subsidie bedraagt resp. 40% bij aankoop en 60% bij restauratie/conservering. Het maximum subsidiebedrag per museum is f 40.000,- per jaar.</p>
<p align="center">DRAAIPREMIEREGELING MOLENS</p> <p>Molens die particulier eigendom zijn kunnen in aanmerking komen voor een draaipremie. Deze wordt berekend aan de hand van een omwentelingsteller op de molens. Er is een drempel en een maximum aan het subsidie verbonden. De drempel bedraagt vijftienduizend omwentelingen. Het maximum wordt jaarlijks vastgesteld. De premie bedraagt f 1,- per 150 omwentelingen. De overgebleven middelen zijn beschikbaar voor tegenvallend en/of onverwacht onderhoud en vergelijkbare reparaties.</p>
<p align="center">ARCHEOLOGISCHE NOODOPGRAVINGEN</p> <p>Instellingen met opgravingsbevoegdheid kunnen subsidie krijgen in de directe opgravingskosten van opgravingen in Noord-Brabant, ondermeer graafmachines en keethuur.</p>

Schema 3 Provinciale bevordering beeldende kunst (rijksbijdrage beeldende kunst)

DOELSTELLING	UITWERKING
Bevordering gemeentelijk beeldende kunstbeleid	Bijdragen aan de 5 grote gemeenten: Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenosch, Tilburg
Ondersteunen individuele beeldende kunstenaars	Bijdrage aan de Stichting Noordbrabants fonds voor beeldende kunstenaar voor het doen verlenen van individuele subsidies aan beeldende kunstenaars.
Bevorderen spreiding	Bijdragen aan kunstuitlenen voor aankoop en/of huur van beeldende kunst ten behoeve van hun kunstcollecties.
Bevorderen collectievorming musea	Bijdragen aan musea voor aankoop van beeldende kunst ten behoeve van hun collecties
Bevorderen van aankoop van en opdracht tot beeldende kunst door derden.	Gemeenten, instellingen en bedrijven (exclusief de hierboven genoemde) kunnen subsidie aanvragen voor een aankoop of opdracht waarvan het resultaat bestemd is voor een openbaar toegankelijke plaats in de provincie Noord-Brabant.
Bevorderen manifestaties	Bijdragen aan de Nieuwe Brabantse Kunststichting voor projecten, manifestaties en publicaties van derden op het gebied van de beeldende kunst.